

המחלקה לארכיטקטורה

ע"ש ג'ק ד' וויילר

ראש המחלקה: אדר' יובל יסקי

רכזת מנהלית: שרה כהן

מ"מ עוזרת רכזת מנהלית: נעמה תדהר

רכזת אקדמית: אדר' ליאת בריקס-אתגר

יועצת אקדמית: ד"ר אדר' ענת דוד-ארטמן

רכז פרויקטים: אדר' גינת עידו

אחראי סדנאות/ שלום שוורץ

אחראי תחזוקה/ נאדר אבו אלהווא

איש משק/ עלי עוויסאת/ אחמד זחאיקה

טלפון: 02-6253121

פקס: 02-6253122

arch@bezalel.ac.il

abnraopk@post.bezalel.ac.il	אדר' אבנר אופק
alksnaok1@post.bezalel.ac.il	אלכסנדר אוקון
erezella@post.bezalel.ac.il	אדר' ארז אלה
oreneldar@gmail.com	אדר' אורן אלדר
roolye@gmail.com	אדר' רולי אליעזרוב
zbiaprt@post.bezalel.ac.il	פרופ' אדר' צבי אפרת
bodek@post.bezalel.ac.il	אדר' מוטי בודק
adibirn@post.bezalel.ac.il	אדר' עדי בירן
aornbnab@post.bezalel.ac.il	אדר' אורן בן-אברהם
alonbnn@post.bezalel.ac.il	אדר' אלון בן-נון
aspbznzb@post.bezalel.ac.il	אסף בן-צבי
ioblbr@post.bezalel.ac.il	אדר' יובל בר
tmrbrgr@post.bezalel.ac.il	ד"ר תמר ברגר
LiatBriksA@post.bezalel.ac.il	אדר' ליאת בריקס אתגר
ihsagotm@post.bezalel.ac.il	אדר' יהושע גוטמן
rbkhgotm@post.bezalel.ac.il	אדר' רבקה גוטמן
erezgs@post.bezalel.ac.il	ד"ר אדר' ארז גולני סולומון

srhgnzl@post.bezalel.ac.il	אדר' שרה גנזל
smoalgro@post.bezalel.ac.il	אדר' שמואל גרואג
rngros@post.bezalel.ac.il	אדר' רן גרוס
<u>antdoda@post.bezalel.ac.il</u>	ד"ר אדר' ענת דוד-ארטמן
mikalool@post.bezalel.ac.il	אדר' מיכאל וולמה ון דר מולן
krnoir@post.bezalel.ac.il	אדר' קרן ויינר
jonven@post.bezalel.ac.il	ד"ר יונתן ונטורה
VarshavskD@post.bezalel.ac.il	אדר' דבורה ורשבסקי
danhasson@post.bezalel.ac.il	דן חסון
Nilly@post.bezalel.ac.il	אדר' נילי-רננה חר"ג
<u>Tandrevold@post.bezalel.ac.il</u>	אדר' יאן טנדרוולד
pniisaor@post.bezalel.ac.il	פני יסעור
iobliski@post.bezalel.ac.il	אדר' יובל יסקי
alisbloi2@post.bezalel.ac.il	לוי אלישבע
asplrmn@post.bezalel.ac.il	אדר' אסף לרמן
dnialmin@post.bezalel.ac.il	אדר' דניאל מינץ
doritmli@post.bezalel.ac.il	דורית מלין
ruthmeller@post.bezalel.ac.il	אינג' רות מלר
<u>nirmmon@post.bezalel.ac.il</u>	אדר' ניר ממון
<u>alizbmks@post.bezalel.ac.il</u>	אליזבטה מקסימוב
<u>valentina.nelin@gmail.com</u>	עו"ד אדר' ולנטינה נלין
matoon@post.bezalel.ac.il	אדר' מתן ספיר
snanabdl@post.bezalel.ac.il	אדר' סנאן עבדל קאדר
ipatpink@post.bezalel.ac.il	אדר' יפעת פינקלמן
alipirst@post.bezalel.ac.il	פרופ' אדר' אלי פירשט
BarakPelman@post.bezalel.ac.il	אדר' ברק פלמן
friedman@post.bezalel.ac.il	ד"ר אדר' אסף פרידמן
PertzovTam@post.bezalel.ac.il	אדר' תמר פרצוב
cheranat@post.bezalel.ac.il	אדר' ענת צ'רבינסקי
slomkavlr@post.bezalel.ac.il	שלום קוולר
kurzi@post.bezalel.ac.il	פרופ' אריה קורצווייל
aolskii@post.bezalel.ac.il	אדר' עולש קיי
iosiklii@post.bezalel.ac.il	ד"ר אדר' יוסי קליין

	albrtkni@post.bezalel.ac.il	אדר' אלברט קניטלר
	shmkslsi@post.bezalel.ac.il	אדר' שהם קסלסי
	bazkroa@post.bezalel.ac.il	בעז קרוא
אדר' שרון	alkskrnz@post.bezalel.ac.il	אדר' אלכס קרנץ
	sronrotb@post.bezalel.ac.il	רוטברד
	heli@post.bezalel.ac.il	אדר' הלי רחמימוב
	aornsgib1@post.bezalel.ac.il	אדר' אורן שגיב
	nuritagm@post.bezalel.ac.il	אדר' אגמון נורית
	aorislom@post.bezalel.ac.il	אדר' אורי שלום
	shirasp@post.bezalel.ac.il	אדר' שירה שפרכר
	yonishaked@shaked-arch.com	אדר' יונתן שקד
	tadmoro@post.bezalel.ac.il	אדר' אסנת תדמור
	sr@svetaravia.com	אדר' סבטה רביע
	iginat@post.harvard.edu	אדר' עידו גינת
	dhandel@bezalel.ac.il	אדר' דן הנדל
אריאל	danielzarhy@gmail.com	אדר' דניאל זרחי
	aperemen@gmail.com	פרמן
	guy@guyremoor.com	אדר' גיא רימור
	noappel@gmail.com	אדר' נעה אפל
	ronensit@gmail.com	אדר' רונן סימנטוב

המחלקה לארכיטקטורה בבצלאל שואפת להיות רלוונטית. לשם כך, היא בונה את עצמה כמרכז אקדמי מוביל המקדם לימוד, מחקר יישומי, יצירה מקורית, דיון ביקורתי ומעורבות אקטיבית בתחומים של ארכיטקטורה, עיצוב אורבני וחיי עיר, תכנון סביבה ונוף, תרבות בנייה ודיור.

המחלקה שואפת לפתח מבנה אקדמי אפקטיבי הנמדד לא רק ברמתו הסקולארית ובאיכות הפרויקטים המיוצרים בו, אלא גם במידת השפעתו על התרבות המקצועית ועל הדיון הציבורי בישראל. מחויבות ספציפית זו לתרבות ולפוליטיקה הישראלית הינה המקור לקשרי עבודה ושיח עם גורמים אקדמיים ומקצועיים מקבילים בעולם.

היעד הקונקרטי הראשון והשוטף של המחלקה הינו הכשרת אנשי מקצוע מיומנים ומעודכנים השולטים בכל האספקטים התיאורטיים, הטכנולוגיים והפרפורמטיביים של הדיסציפלינה הארכיטקטונית ויכולים בסיוע לימודיהם להשתלב בכל סביבה מקצועית מתקדמת בארץ ובעולם.

יעד זה הינו תנאי מוקדם ובסיס הכרחי להגשמת מטרה שאפתנית יותר: הכשרת דור חדש וערני של ארכיטקטים/אינטלקטואלים - בוגרים בעלי השכלה הומניסטית רחבה, אנשי תרבות ואמנות מקוריים ויצרניים, אזרחים מעורבים בחיים הפוליטיים והחברתיים, מתכננים דעתניים השואפים להגדיר מחדש את תחומי הידע והאחריות של הארכיטקט בסביבה הגלובאלית המשתנה של המאה ה-21.

מערך הלימודים במחלקה לארכיטקטורה מכוון לתפישה אינטגרטיבית של תיאוריה ופרקטיקה ומקפיד על ביסוס התשתיות עליהן מונחת המחשבה והפעולה הארכיטקטונית. תשתיות אלו כוללות: היסטוריה ותיאוריה של רעיונות וחומרים, מדעי החברה והסביבה, שפות האמנות והעיצוב, מיומנויות רישום, שרטוט ובנייה, לימודי טכניקה וטכנולוגיה, ומעל לכל, תרגול בעיות תכנון ועיצוב בהקשרים ובממדים שונים.

בנוסף לתכנית הלימודים הרגילה, המחלקה מקיימת מגוון רחב של פעילויות אקס-קוריקולריות הכוללות: הרצאות שבועיות של ארכיטקטים ויוצרים מתחומים אחרים, סדנאות וכיתות-אומן של ארכיטקטים ותיאורטיקנים אורחים מחו"ל, פרויקטים משותפים עם אוניברסיטאות מקבילות בחו"ל, קורסים והשתלמויות בשיתוף עם גופים ציבוריים המתמחים בנושאי חברה וסביבה, תערוכות, כנסים וימי עיון ביוזמת מורי המחלקה והסטודנטים.

תכנית לימודים

לימודי ארכיטקטורה נמשכים חמש שנים. בכל שנה יש כ-30 שעות מגע שבועיות ועוד כמספר זה שעות עבודה בבית. מקצועות הלימוד מתחלקים ללימודי חובה, המייצגים את המחויבות הפדגוגית של המחלקה ואת גוף הידע הבסיסי הנדרש מהסטודנטים ולימודי בחירה המשקפים את ההרחבה האינטלקטואלית ואת אפשרויות ההתמחות בארכיטקטורה ובאורבניזם ובתחומי הידע המשיקים.

תכנית לימודי החובה המופיעה בשנתון מחייבת את הסטודנטים הלומדים בשנת תשע"ה בהתאם לשלב הלימוד בו הם נמצאים (שנה א', ב', ג', ד' או ה'). לימודי החובה עשויים להשתנות במהלך השנים. לכן סטודנט שהתחיל את לימודיו בשנת תשע"ה עשוי להידרש להשלים לימודי חובה במתכונת שונה מזו שנקבעה לשנים ב', ג', ד', ו-ה' בשנתון זה. במהלך חמשת השנים, על הסטודנט לצבור 150 נ"ז לתואר. מתוכן 120 נ"ז נלמדות במחלקה ו 30 נ"ז נלמדות במחלקה להיסטוריה ותיאוריה.

שנה א'

בשנת הלימודים הראשונה הסטודנט נחשף לתחומי ההתבוננות ולאמצעי הייצוג האדריכליים. הלימודים מתמקדים בחקירה של מושגים בסיסיים כגון: פרופורציה, קנה מידה ויחסי גוף, תנועה ומבט. הסטודנט רוכש ידע בשיטות מיפוי דו ותלת ממדי כגון: חתכים, תכניות, היטלים, אקסונומטריות, פרספקטיבות ומודלים של תופעות פיזיות ודפוסי קיום במרחב. בשנה זו הסטודנט נדרש ללמוד שיטות ייצוג אדריכליות קונבנציונאליות לצד פיתוח שיטות ייצוג אקספרימנטאליות כביטוי לתהליך יצירה אישי במרחב קונקרטי.

שנה ב'

שנה ב' עוסקת בעיקרה במגורים ובסביבת המחייה האנושית. עם זאת, אפיון סביבה זו אינו ניתן לניתוק משאלות רחבות יותר של תעסוקה, תרבות בילוי ופנאי שיידונו גם הם במהלך הלימודים. בסמסטר א' הסטודנטים יתנסו ברצף תרגילים בקנה מידה קטן, אשר יפעלו בשני מישורים: לימוד וניתוח סביבות קיימות והצעת מודלים אלטרנטיביים. סמסטר ב' מרחיב את קנה המידה ובוחר את סביבת המחייה הרחבה יותר. שאלות הנוגעות לרחוב ולעיר עולות לדיון ומשפיעות על האיכויות המבוקשות בפרויקטים. בסמסטר זה מסוכם המהלך השנתי ורצף התרגילים נבנה לפרויקט מאוחד הבוחן קשת איכויות בכל קנה מידה. * תכנית הלימודים בשנים א' ו-ב' מבוססת על קורסי חובה בלבד. החל מסמסטר ב' של שנה ב' הסטודנט מחויב לקחת קורס יסודות אחד, במסגרת הקורסים הכלל בצלאלים.

שנה ג'

בשנת הלימודים השלישית הדגש הוא על התמקצעות, תכנון בניין והפקת מסמכי פרויקט מפורטים, ועל עומק מחשבתם של כל אלה. בשנה זו נדרש מהסטודנט להתמקד בסוגיות מבניות וטכנולוגיות של בנייה ואופני יצור, תוך בדיקה של הקשרם לנושאים חברתיים, תרבותיים ופוליטיים. בשנה זו נעשה מאמץ להבין את הפעולה האדריכלית במציאות קונקרטיה באמצעות קשירתה לתופעות רלוונטיות. בסוף שנה ג' הסטודנט נדרש להשלים תהליך מובנה של שלוש שנים שמתחיל בהתנסות אישית נרכשת, אופני המשגה ומיומנויות אלמנטריות בשנה א', נמשך בהתמודדות עם סוגיות צורניות, טקטוניות ועיוניות בשנה ב', ומסתיים בפעולה אדריכלית מודעת וממוקדת תוך רכישת הכלים הטכניים של המקצוע. בשנה ג' בוחר כל סטודנט סטודיו ראשי אחד בהיקף של 10 שעות שבועיות בכל סמסטר, בנוסף לקורסי החובה וסמינר עיוני אחד.

שנים ד'-ה'

בשנים ד' ו-ה' ניתנת לסטודנט האפשרות להתמקד בתחום מקצועי ו/או תמאטי עפ"י העדפותיו. בשנים אלו הסטודנט רשאי לבחור ביחידת לימוד אחת למשך ארבע סמסטרים, או לחילופין לנדוד בין יחידות הלימוד השונות כרצונו. יחידות הלימוד מציעות פרויקטים תמאטיים סמסטריאליים עפ"י תחומי ההתמחות שלהן, ובנוסף מאפשרות לסטודנטים בשנה ה' לעשות את פרויקט הגמר שלהם במסגרותיהם. סופו של תהליך זה בגיבושו של פרויקט גמר המציג תזה ממוקדת ומנומקת הנושאת חותם אישי. יחידות הלימוד משקפות תחומי ידע מקצועיים של מורי המחלקה ומייצגות אג'נדה פדגוגית של בחירה, התמחות והמשכיות. המחלקה מעודדת את מסלולי ההתמחות להתנהל כיחידות אקדמיות עצמאיות המייצרות תכנים דיסקורסיביים ומאגרי ידע ייחודיים. מנחי יחידות ההתמחות, יחד עם הסטודנטים, יוזמים פעילויות אקדמיות וחוף אקדמיות כגון: ימי עיון, כנסים, שיתופי פעולה עם מוסדות אקדמיים וציבוריים ופרסומים מכוונים ומודפסים באופן אוטונומי. כל יחידת לימוד מציעה בנוסף לסטודיו גם קורסים עיוניים תומכים המהווים קורסי חובה לתלמידי היחידה.

יחידות הלימוד בשנים ד'-ה' הן:

מגורים

סמסטר א' ו-ב', 6 נ"ז 10 ש"ש

7456- אדר' רן גרוס, אדר' אילנה רודשבסקי

שימור המורשת הבנויה

סמסטר א' ו-ב', 6 נ"ז 10 ש"ש

7457- אדר' שמואל גרואג, אדר' שירה שפרכר

פורמאלי / א-פורמאלי

סמסטר א' ו-ב', 6 נ"ז 10 ש"ש

7459- אדר' סנאן עבד-אלקדר, אדר' דליה נחמן-פרחי, דר' תמר ברגר

מכניזם תכנוני

סמסטר א' ו-ב', 6 נ"ז 10 ש"ש

7454- אדר' ארז אלה, אדר' מתן ספיר, אדר' ברק פלמן

פוסט-ברוטליזם (בחזרה לעתיד)

סמסטר א' ו-ב', 6 נ"ז 10 ש"ש

7468- פרופ' אדר' צבי אפרת, אדר' נתנאל אלפסי

אדריכלות אזרחית

סמסטר א' ו-ב', 6 נ"ז 10 ש"ש

7523 – אדר' ליאת אתגר –בריקס, אדר' יונתן שקד

עיר מדינה

סמסטר א' ו-ב', 6 נ"ז 10 ש"ש

7455 – אדר' יובל יסקי, אדר' דניאל מינץ

ארכיטקטורה לימינאלית – לקראת ירושלים

סמסטר א' ו-ב', 6 נ"ז 10 ש"ש

7540 – אדר' נילי חר"ג, ד"ר טליה טריינין

חטיבות הלימודים

לאורך חמש שנות הלימודים במחלקה, נדרש הסטודנט לגופי ידע שונים, המחולקים לארבע חטיבות שונות:

חטיבת לימודי סטודיו- כמפורט לעיל בחלוקה לשנים.

חטיבת לימודים טכנולוגיים- המסלול הטכנולוגי הינו מסלול ורטיקאלי הבנוי כמערכת מובנית של קורסי חובה משנה א' עד שנה ד'. תחילתו של המסלול בהיכרות עם חומרי הבנייה ותהליכי הבנייה המקובלים. בשלב מתקדם יותר הסטודנט נדרש ליישם את הידע שרכש תוך חשיבה טכנולוגית אנליטית ולאחר מכן אינטגרטיבית. היישום נעשה תמיד כפרויקט התנסותי שבו הסטודנטים בוחנים את הידע התיאורטי שצברו. התקדמות הלימוד נתמכת במשך התהליך עם היכרות גוברת והולכת עם מושגים מעולם ההנדסה וניתוח אנליטי של פרויקטים אמיתיים בתהליך בנייה. הדגש במסלול זה הוא להעניק לסטודנט את היכולת להשתמש בסוגיות טכנולוגיות כמקור השראה ולרכוש מיומנויות פרקטיות בישומן של משימות טכנולוגיות.

חטיבת לימודים ויזואליים-

הלימודים הויזואליים הם לימודים תומכי סטודיו ומטרתם להכשיר ולהקנות ידע במדיות ובטכניקות ייצוג שונות. עיקר הלימודים מתקיימים בשנים א' ו-ב' בהן רוכשים הסטודנטים את הידע הנדרש על מנת לייצג את העבודה שלהם במגוון רחב של שיטות. הקורסים עוסקים בהקניית מיומנות בטכניקות של רישום, הבעה גרפית, בניית מודלים, עבודה בחומרים שונים, פיתוח יכולת אנליטית דרך ניתוח מבנים והכרת תוכנות שרטוט, מידול והדמיה דו ותלת ממדיות.

חטיבת לימודים עיוניים-

מסלול הלימודים העיוניים המחלקתי מהווה השלמה לתכנית המחלקה להיסטוריה ותיאוריה של בצלאל, ומובנה אל תוך תכנית הלימודים כמקשה אחת. מטרת הקורסים העיוניים, היא לתת תמיכה והשלמה להיצע הקורסים של היחידה ללימודים כלליים ולחזק דגשים הנוגעים באופן ספציפי לתכנית הלימודים המחלקתית. המחלקה רואה במסלול הלימודים העיוני ציר חשוב ומשמעותי במערך הלימודים המשקף את רצון המחלקה לבנות בסיס ידע מוסכם תוך הרחבת הדיון הארכיטקטוני ואת הצורך בהדגשת החשיבה האינטרדיסציפלינרית ובמגע עם נושאים תרבותיים משיקים. בנוסף, יחידות הלימוד בשנים ד'-ה' מקיימות מערכת קורסי תמיכה עיוניים הצמודים ללימודי הסטודיו.

פרויקט גמר

לצורך קבלת אישור להתחיל בפרויקט הגמר על הסטודנט לסיים את כל לימודי החובה. הפרויקט ייבחן על-ידי סגל ההוראה הרשאי לקבוע את ההחלטות הבאות:

1. הפרויקט עומד בדרישות המחלקה.
2. יש מקום לתיקונים והשלמות בפרויקט. לצורך כך יירשם הסטודנט לסמסטר מונחה נוסף.
3. הפרויקט אינו עומד בדרישות. על הסטודנט להירשם ולהתחיל בפרויקט גמר חדש בשנה"ל הבאה.

הוראות ונוהלי לימודים

ציוני סטודיו

0-59 נכשל

60-69 ממשיך על תנאי

70-95 עובר

תנאי מעבר משנה לשנה

מעבר משלב לימוד אחד לשני מותנה בעמידת הסטודנט בחובותיו בלימודים. סטודנט לא יעלה שנה במידה ולא סיים את כל חובות הלימודים.

השלמת קורס חייבת להיעשות במועד אשר נקבע על-ידי מנחי הקורס.

כישלון בקורס חובה אינו מאפשר מעבר לקורס מתקדם יותר ויש להשלימו בשנת הלימודים הקרובה בה נלמד הקורס. אם שונה הקורס הנדון בשנת הלימודים הקרובה - חייב הסטודנט ללמוד את הקורס במתכונתו החדשה.

כישלון בקורס בחירה אינו מחייב חזרה על אותו הקורס וניתן לקחת קורס אחר במקומו.

לא יורשה מעבר לשנה ד' לפני השלמת כל הקורסים בחטיבת הקורסים הטכנולוגיים לשנים א'-ג.

לא יורשה מעבר לשנה ה' אלא לאחר השלמת כל חובות העיצוב משנים קודמות.

הממוצע המשוקלל השנתי המינימאלי בכל פעילויות הסטודיו הוא 70. סטודנט שלא עמד בתנאי זה, תחליט ועדת ההוראה לגבי המשך לימודיו: שינוי מתכונת או הפסקת לימודים.

סטודנט שנכשל בסטודיו יאלץ לחזור על הסטודיו בו נכשל בשנה לאחר מכן.

סטודנט שלא עמד בממוצע 70 בשנים א' או ב' בשל כך שציוניו בשני הסמסטרים היו ציונים על תנאי (60-69) יופסקו לימודיו לאלתר.

סטודנט בשנים א' ו-ב' שנכשל בסטודיו בו נכשל בעבר יופסקו לימודיו לאלתר.

במהלך סמסטר ב' של שנה ב' יתקיים תהליך הערכה פרטני של הסטודנטים.

בסמסטר ב' יערך מבחן מעשי הבוחן את מיומנויות היסוד הנדרשות בשלב זה של הלימודים.

סטודנט שלא עבר את המבחן יידרש להשתתף בסדנת קיץ ולסיים אותה בהצלחה, על מנת להמשיך את לימודיו במחלקה.

בסיום שנה ב' יתבקשו הסטודנטים להגיש תיק עבודות המציג את הפרויקטים שלהם בשנים א'-ב'. וועדה אקדמית תבחן את תיקי העבודות ותדון בהישגיו הלימודיים של הסטודנט על בסיס תיק העבודות, הערכות מורי הסטודיו בשנים א'-ב' וגליון הציונים שלו. תוצאות תהליך ההערכה תועברנה לוועדת ההוראה המחלקתית. בהתאם לתוצאות אלו יכולה הוועדה להחליט:

1. הסטודנט אינו עומד בדרישות האקדמיות ויש להפסיק את לימודיו.
2. הסטודנט נדרש לחזור על שנת הלימוד כולה ו/או על סטודיו מסוים.
3. הסטודנט עובר לשנה ג' על תנאי.
4. הסטודנט עובר לשנה ג'.

הגשת עבודות

1. איחור של עד שבועיים בהגשת עבודה באישור המרצה יגרור הפחתת 10 נקודות מהציון. לא ניתן יהיה להגיש עבודה באיחור מעל לשבועיים אלא באישור מיוחד של ועדת ההוראה.
2. השלמת חובות בקורס/סטודיו (שלא הושלמו מסיבות כגון מילואים או מחלה) תאושר לאחר הגשת מכתב לוועדת ההוראה. בקשה זו חייבת לכלול המלצת המרצה האחראי על הקורס/סטודיו, ויש להגישה מיד עם שובו של הסטודנט ללימודים.
3. הגשת סמינרים תיעשה עד 3 חודשים מיום סיום הסמסטר.

סדנאות המחלקה

1. לרשות הסטודנטים קיימות במחלקה לארכיטקטורה שתי סדנאות: סדנת עבודה וסדנת לייזר.
2. לפני תחילת שנה"ל מתקיימות הדרכות לעבודה בסדנה, וכמו כן הדרכת בטיחות. סטודנט אשר לא עבר סדנת הדרכה לא יוכל להשתמש בסדנאות המחלקה. כלי עבודה שאינו נלמד או מוכר מחייב את הסטודנט לפני תחילת השימוש בו לקבל הדרכה מאחראי הסדנה.
3. חובה להישמע להוראות האחראי בסדנה. סטודנט המפר הוראות, פועל מתוך זלזול בצידוד, או אינו שומר על כללי בטיחות - רשאי האחראי להשעותו מעבודה בסדנה עד לתקופה של שבועיים. השעיה מעבר לשבועיים או עונש אחר יובאו על-ידי האחראי לבירור בוועדת משמעת מחלקתית. סטודנט שגרם לנזק בסדנה מתוך רשלנות יישא בהוצאות הכספיות הנובעות ממעשהו, וזאת בנוסף להחלטות ועדת המשמעת המחלקתית לגביו.
4. אין לבצע בסדנאות עבודות שאינן קשורות ללימודים. סדנאות המחלקה יעמדו לרשות הסטודנטים במהלך כל שנת הלימודים.
5. הוראות אלה מתייחסות גם לסטודנטים שלומדים במחלקות אחרות. סטודנטים ממחלקות אחרות יתאמו הגעתם מראש עם אחראי הסדנה ויעבדו באישורו ובפיקוחו בלבד.
6. יש להישמע להנחיות בנוגע לחומרים מסוכנים / אסורים לשימוש.

דמי סדנאות

דמי שימוש בסדנת הלייזר יחושבו לפי זמן השימוש. גובה התשלום לסטודנט ייקבע בתחילת שנת הלימודים, על ידי הנהלת בצלאל. התשלום נועד לכיסוי עלויות בלאי ותיקוני תוכנה. לאחר ביצוע העבודה, הסטודנט ישלם הסכום על פי שווי זמן העבודה וימציא עותק הקבלה לאחראי על הסדנה.

סטודנטים רשאים לבצע עבודותיהם בלשכות שירות ובתי דפוס פרטיים וחיצוניים, בתנאים המקובלים אצלם.

חישוב סכומי התשלום עבור שימוש בציוד המצוי בסדנאות המחלקה נקבע במטרה לכסות עלויות שימוש ואחזקה בלבד. הציוד נרכש למען הסטודנטים ונועד לרווחתם. הסכומים הנגבים במחלקה מהסטודנטים עבור ביצוע עבודות למיניהן, נמוכים משמעותית במידה ניכרת מהמחירים הנגבים בסדנאות לייזר חיצוניות.

מזכירות המחלקה

מועדי קבלת סטודנטים במזכירות המחלקה ושעות המענה הטלפוני יפורסמו על דלת המזכירות.

ניתן לשלוח שאלות, בקשות, הודעות ועדכונים בדוא"ל : arch@bezalel.ac.il

באחריות הסטודנט לעקוב באופן שוטף אחר הודעות המזכירות בלוח המודעות ובאימייל. על הסטודנטים לעדכן באורביט שינויים הנוגעים לפרטי ההתקשרות האישי שלהם.

מרכז: אדר' מיכאל וולמה ון דר מולן

סטודיו חובה

סטודיו מבוא א'

סמסטר א', 6 נ"ז, 10 ש"ש

7100 - אדר' מיכאל וולמה ון דר מולן, אדר' דבורה ורשבסקי, אדר' אלישבע לוי, אדר' אורן שגיב

בשנת הלימודים הראשונה הסטודנט נחשף לתחומי ההתבוננות ולאמצעי הייצוג האדריכליים. הלימוד בשנה זו מתמקד בחקירה אנליטית והתנסותית של מושגים בסיסיים כגון: מורפולוגיה, סטרוקטורה, פרופורציה, קנה מידה, יחסי גוף וחלל ויחסי תנועה ומבט. הסטודנט רוכש ידע בשיטות מיפוי דו ותלת ממדי כגון: חתכים, תכניות, היטלים, אקסונומטריות, פרספקטיבות ומודלים של תופעות פיזיות ודפוסי קיום במרחב. בשנה זו הסטודנט נדרש ללמוד שיטות ייצוג אדריכליות קונבנציונאליות לצד פיתוח שיטות ייצוג אקספרימנטאליות כביטוי לתהליך יצירה אישי במרחב קונקרטי. שנת הלימודים הראשונה מלווה בסדנת רישום והתנסות במדבר בסמסטר הראשון וסדנת לימוד וניתוח של מודלים היסטוריים בעיר רומא בסמסטר השני.

מטרתו של הסמסטר הראשון לאפשר כניסה אישית של הסטודנט/ית אל עולם המחשבה והמעשה של הארכיטקט. לאורך הסמסטר נפתח היכרות עם השפה הארכיטקטונית, שפה המורכבת משני אספקטים הכרוכים זה בזה: שיח מושגי מחד וגילום חומרי של רעיונות מאידך. הסמסטר יכלול סדרה של תרגילים העוסקים ביחסי חלל/זמן ותרבות כאשר הציר המקשר יהיה הגוף האנושי - תנועתו ופעולתו במרחב. בחלקו הראשון של הסמסטר יתבקשו הסטודנטים להתבונן על סביבתם המיידית ולפתח כלי עבודה יצירתיים המאפשרים ייצוג, ניתוח ובחינה מחדש של סביבה זו. כלים אלה ישמשו, בחלקו השני של הסמסטר, לפרשנות פרוגרמטית ולכינונה של פעולה טרנספורמטיבית על המרחב אותו חקר כל סטודנט.

סטודיו מבוא ב'

סמסטר ב', 6 נ"ז, 10 ש"ש

דרישות קדם: ציון 60 ומעלה בסטודיו מבוא א'.

7102- אדר' מיכאל וולמה ון דר מולן; אדר' קרן וינר; דן חסון; אורי שלום; אדר' רונן סימן טוב, אדר' אבנר אופק

בסמסטר זה נמשיך לפתח דיון על משמעות הגדרת המקום, המאפשר קיום אנושי. בהמשך ליכולת הגדרת זהות במרחב, יתבצע מעבר מהסביבה המיידית האישית לרקמה העירונית. מהלך זה יחייב דיון בפורמט הארכיטקטוני, ברקמה העירונית וביחסי הגומלין ביניהם. תרגיל הסיום יחייב פעולה תכנונית היוצרת מרחב בעל זהות מבנית ותרבותית ברורה.

קורסי חובה

עיצוב בסיסי 1: התבוננות יוצרת בפרדיגמות אדריכליות (חובה)

סמסטר א', 3 נ"ז, 3 ש"ש

7103- אדר' הלי רחמימוב, אדר' דניאל מינץ (שתי קבוצות)

בקורס זה הסטודנטים יבצעו התערבות במבנים ואתרים היסטוריים קנוניים. ערכו האדריכלי של המבנה ומיקומו הגיאוגרפי של האתר יקבעו את אופן ואופי ההתערבות. הסטודנטים יפתחו באמצעות מספר פרוצדורות בדו ובתלת מימד פרשנות אנאליטית ויצירתית למבנה שבחרו ולשפה האדריכלית שהוא מייצג.

הקורס יציע כלים מתודולוגיים הנדרשים לביצוע התערבות. פעולה זו תפתח דיון מושגי וטקטוני אודות היחסים שבין אובייקט-נפח לבין חלל-מרחב ומסה-אור. מטרת הקורס היא לפתוח בפני הסטודנטים דרכים פרקטיות להבעה וניתוח של מבנים פרדיגמטיים באמצעות פרשנות תיאורטית של מודלים אדריכליים.

עיצוב בסיסי 2: יסודות השפה האדריכלית- תרגום מבנין למודל

סמסטר ב', 3 נ"ז, 3 ש"ש

דרישות קדם: ציון עובר בקורס עיצוב בסיסי 1

7131- אדר' הלי רחמימוב, אדר' דניאל מינץ (שתי קבוצות)

קורס זה הינו המשך ללימוד היסודות להתבוננות שנרכשו בסמסטר א'. במהלך סמסטר זה יוצגו הקשרים שבין מבנה, סביבה, טכנולוגיה והקשר תרבותי. הסטודנטים יצרו מודלים של מבנים קנוניים נבחרים, זאת על ידי ניתוח והבנת המבנים, הפשטה, פירוק ובנייה מחודשת של המבנה. פיתוח אמצעים לחשיבה פרשנית וביקורתית יעניקו לסטודנט את הכלים ללימוד המבנים ולפיתוח תגובה יוצרת באמצעותם.

חשיבה גרפית

שנתי, 3 נ"ז, 3 ש"ש מפגש לסירוגין כל שבועיים.

7203- פרופ' אריה קורצווייל (שתי קבוצות, מפגש)

הקורס מפתח את הראיה התלת ממדית ונותן אפשרויות להמחשת רעיונות ויזואליים דו ותלת ממדיים באמצעות שפת ההנדסה. כמו כן מקנה הקורס גישה הנדסית לארכיטקטים. הקורס משמש כמבוא להבנת הלוגיקה המתמטית בהפעלת תוכנות תלת ממדיות. הנושאים הנלמדים:

תורת ההיטלים- אקסונומטריה- איזומטריה- אובליק- הנדסת המישור- תורת ההיטלים- חתכים תלת ממדיים.

רישום

שנתי, 2 נ"ז, 3 ש"ש

7900 -אלכסנדר אוקון, אסף בן צבי, אליזבטה מקסימוב, שלום קוולר (ארבע קבוצות)
בשיעור ילמדו מרכיבים ביסודות הרישום, פיתוח מיומנויות טכניות, שכלול הקואורדינציה בין
חוש הראייה, הרגש והמרכיב המוטורי. תהליך הלימוד בכיתה ובבית ילווה בתרגילים שונים
לפתוח מרחב אפשרויות.

טכניקה וטכנולוגיה 1: רישום אדריכלי ומבוא לגראפיקה אדריכלית

סמסטר א', 2 נ"ז, 3 ש"ש

7130 -אדר' אלכס קרנץ (שתי קבוצות)

הקורס מהווה מבוא להתפתחות המיומנויות לרישום ביד חופשית ופיתוח קישורים לניתוח
למחקר ולהפשטה וביטוי גראפי ורכישת כלים ליצירה- עיצוב-תכנון-יצור. כמו כן מבוא
למערכת השרטוט הטכני כאמצעי לתקשורת מוסכמת בתהליכי הבניה.

טכניקה וטכנולוגיה 2

סמסטר ב', 2 נ"ז, 3 ש"ש

דרישות קדם: ציון עובר בקורס טכניקה וטכנולוגיה 1

7129 -אדר' אלכס קרנץ (שתי קבוצות)

בקורס נסקור את התפתחות אומנות הבנייה, היכרות עם המרכיבים השונים של מכלול המבנה,
הכולל מערכות שונות, הקשר בין התפתחות התרבות, מדע לטכנולוגיית הבנייה.
במקביל נערוך היכרות עם החומרים השונים והבסיסיים, עם תהליך ההתפתחות ממצבם הגולמי,
הפקה, עיבוד, יישום והרכבה בבניין, תהליכי תיעוש ושילוב בין החומרים השונים.
במהלך הקורס נערוך סיורים וביקורים לצורך היכרות בלתי אמצעית עם הבנייה במימדים
ובשלבים שונים. כמו-כן, נערוך היכרות עם חומרים שונים אשר דרכם יפותחו עבודות חקירה,
תיעוד וניתוח של תהליכי הבנייה.

מבוא לתיאוריות בארכיטקטורה

סמסטר א' / סמסטר ב', 2 נ"ז, 2 ש"ש

7421-ד"ר אדר' ענת דוד- ארטמן (שתי קבוצות)

הקורס יתמקד ביחסים שבין יופי למשמעות. בתקופות שונות ואצל תיאורטיקנים שונים זכו
היופי והמשמעות להמשגות שונות והיחסים ביניהם היו שונים. תיאורטיקנים מסוימים נתנו ליופי
ולמשמעות תפקידים מקבילים אך בלתי תלויים, אחרים ראו את המשמעות כסיבת היופי ואחרים
את היופי כנושא המשמעות והיו שראו ניגוד בין השניים. בכל מקרה אין היחסים בין היופי
למשמעות פשוטים וכמעט בכל תיאוריה אפשר למצוא קשרים שונים בין השניים .

את הנושא המרכזי ילווה הרעיון של חיפוש הצדקה לצורה (מקור הסמכות). בתקופות שונות ואצל תיאורטיקנים שונים ההצדקות היו שונות: גוף האדם, האל, התרבות, הלאום, ההיסטוריה, הפונקציה, החיסכון וכו'.

שנה ב'

מרכזת: אדר' יפעת פינקלמן

סטודיו חובה

סטודיו מבוא ג': סביבות מחייה - דירה, בניין

(חובה) סמסטר א', 6 נ"ז, 6 ש"ש

דרישות קדם: ממוצע 70 ומעלה בשיעורי סטודיו בשנה א' (סטודיו מבוא א' וסטודיו מבוא ב')

7104 - אדר' אבנר אופק, אדר' שרה גנזל, אדר' יוסי קליין, אדר' נעה אפל, דן חסון, אדר' יפעת פינקלמן, אדר' דניאל מינץ, אדר' נתנאל אלפסי

שנה ב' עוסקת בעיקרה במגורים ובסביבת המחייה האנושית. עם זאת, אפיון סביבה זו אינה ניתנת לניתוק משאלות רחבות יותר של תעסוקה, תרבות בילוי ופנאי. בסמסטר א' הסטודנטים יתנסו ברצף תרגילים בקנה מידה קטן, אשר יפעלו בשני מישורים: לימוד וניתוח סביבות קיימות והצעת מודלים אלטרנטיביים. בכל שנה מוגדר מושג, אשר לאורו נחקר הקיים, מפותחות האלטרנטיבות ומוגדרות האיכויות על פיהן הן נבחנות. במקביל, הסטודנטים ילמדו וינתחו מקרי בוחן משמעותיים מהארץ והעולם וכן יקראו טקסטים רלוונטיים לנושאים הנלמדים ויציבו את עבודתם ביחס אליהם.

סטודיו מבוא ד' סביבות מחייה - בניין, רחוב

(חובה) סמסטר ב', 6 נ"ז, 6 ש"ש . דרישות קדם: ציון 60 ומעלה בסטודיו מבוא ג'.

7125 - אדר' אסנת תדמור, אדר' דבורה וורשבסקי, ד"ר אדר' יוסי קליין, אדר' תמר פרצוב, אדר' יפעת פינקלמן, אדר' שרה גנזל

סמסטר ב' מרחיב את קנה המידה ובוחר את סביבת המחייה הרחבה יותר.

שאלות הנוגעות לרחוב ולעיר עולות לדיון ומשפיעות על איכויות המבוקשות מהאלטרנטיבות האדריכליות. בסמסטר זה מסוכם המהלך השנתי ורצף התרגילים נבנה לפרויקט מאוחד הבוחן קשת איכויות בכל קנה מידה.

במקביל, סמסטר זה מהווה סיכום לידע בסיסי ולארגז הכלים הנדרש מהסטודנט בסיכומן של שנתיים לימודים. כלי ניתוח והבעה אדריכליים קלאסיים, כמו גם היכרות עם מקרי מפתח וטקסטים מכווננים יבחנו בסוף סמסטר זה במבחן המעבר.

עיצוב בסיסי 3:

חוזק- שימוש- יופי

סמסטר א' / 3 נ"ז, 3 ש"ש

דרישות קדם: ציון עובר בקורסים עיצוב בסיסי 1, עיצוב בסיסי 2

7134- אדרי' יאן טנדרוולד (שתי קבוצות)

הקורס מאפשר הכרות עם התכנים הטקטוניים של ארכיטקטורה. סידרת הרצאות משרטטת את ההיבטים השונים של הקשר שבין הרעיונות המופשטים לחוויה הבלתי אמצעית במרחב הארכיטקטוני. הסטודנטים מפנימים את הסוגיות והתכנים תוך מהלך של שרטוט מפורמט אשר בא לאפיין את הסדר הטקטוני במבנים פרדיגמטיים של האדריכלות המודרנית. ההרצאות והשרטוט יאפשרו בניית סידרת מודלים אשר ימחישו את הקשר בין התיאוריה לפרקטיקה בארכיטקטורה ויבחנו את התפתחות הצורה בארכיטקטורה כביטוי פואטי של קונסטרוקציה ובנייה.

הנדסת בניין 1:

מבוא לתכנון הנדסי

סמסטר א', 2 נ"ז, 2 ש"ש

דרישות קדם: ציון עובר במבחן מיון במתמטיקה שיערך בסוף שנה א' במסגרת לוח הבחינות או לחילופין השתתפות בסדנת קיץ במתמטיקה.

7300 - אינג' רות מלר (שתי קבוצות)

הקורס בא לשלב בין הבנה אינטואיטיבית ויכולת ניתוח אנליטית של מערך הכוחות המבני בבניין. בקורס ילמדו מושגי היסוד הקשורים בעבודת המהנדס כגון זרימת עומסים, תנאי שיווי משקל, מהלכי גזירה ומומנטים ויכולת העברה מתכנון אדריכלי לסכימה הנדסית, כל אלו ילמדו תוך כדי הסתכלות וניתוח הנדסי של פרויקטים אדריכליים, מתוך מטרה לקשור בין עיצוב הבניין לבין היתכנותו הפיזית.

הנדסת בניין 2:

פיתוח התכנון ההנדסי

סמסטר ב', 2 נ"ז, 2 ש"ש

דרישות קדם: ציון עובר בקורס הנדסת בניין 1

7144- אינג' רות מלר (שתי קבוצות)

הקורס מהווה המשך ישיר לקורס הקודם לו. בנוסף, ילמדו מושגים חדשים כגון מומנט אינרציה, שקיעה וקריסה. בנוסף יושם דגש על יכולת הבנת תהליכי התכנון בהם משתתפים האדריכל והמהנדס ושיתוף הפעולה הנדרש מהם. ילמדו מבנים מסוגים שונים תוך כדי ניתוח העקרונות ההנדסיים של המבנה הבאים לשרת את הרעיון העיצובי.

טכניקה וטכנולוגיה 3 :

פיתוח הפתרון המבני

סמסטר א', 3 נ"ז, 3 ש"ש

דרישות קדם: ציון עובר בקורס טכניקה וטכנולוגיה 1,2

7133-אדר' נורית אגמון (שתי קבוצות)

מטרת הקורס היא מתן כלים להבנה אינטואיטיבית של מבנה וראייתו כמערכת כוחות וחומרים אינטגרלית, סינרגית. הקורס יעסוק בניתוח של אובייקטים ומבנים ובהבנת החומרים ושיטות הייצוב הבסיסיות ע"י פעולה של אנליזה וסינתזה. הרחבת היכולת האנליטית וההבנה למימוש פיזי של המבנה תבוצע עי בניית מודלים וביצוע רישומים ושרטוטים הנובעים מהמודלים בעת בחינת המודלים ייבחנו מושג יסוד של יציבות המבנה, תכונות החומרים, הכוחות במבנה, תכנות מרכיבי מבנה כגון קורות, קשתות, עמודים, קמרונות ומשטחים. יתקיים דיון על הקשר בין חומרי וטכנולוגיות המבנה לבין עיצובו והיתכנותו הפיזית ומימושו כאובייקט שלם.

מסגרת הקורס יבחן הקשר מושג היופי כמרכיב בתכנון אובייקט ומבנה ואיך מושג כזה מקבל ביטוי במסגרת בחינת הסטרוקטורה, החומרים והחיבור בין כל הכוחות לאובייקט שלם ואינטגרלי.

טכניקה וטכנולוגיה 4 :

פיתוח המעטפת הארכיטקטונית

סמסטר ב', 3 נ"ז, 3 ש"ש

דרישות קדם: ציון עובר בקורס טכניקה וטכנולוגיה 1,2,3

7311-אדר' נורית אגמון (שתי קבוצות)

מטרת הקורס היא מתן כלים להבנה אינטואיטיבית של המרכיבים המעורבים ביצירת מרחב שכולל סטרוקטורה, מעטפת וחלל פנימי. אם בסמסטר הראשון הסטודנטים עסקו במבנה כאובייקט שצופים בו מבחוץ, הרי שהסמסטר השני הם יעסקו במבנה שמכיל חלל. במסגרת התרגילים יעסקו הסטודנטים במושגים כגון: חיבור וניתוק המבנה מכוחות הטבע, מים, אויר, אור. הסטודנטים ייבנו אובייקטים שיכילו התייחסות לכוחות אלה. האובייקטים יוגדרו המחברים לסביבתם ובעת תכנונם ובנייתם יועלו סוגיות החיבור לסביבה. כל מבנה יתורגם לשרטוטים ורישומים מדויקים בהם יוסברו עקרונות הבנייה, המידות, הרכב החומרים והסיבות לקבלת ההחלטות. המטלות יהיו בניית אובייקטים שעוסקים בנושאים הבאים: העברת אויר דרך המבנה, העברת אור דרך המבנה, הולכת מים דרך וסביב המבנה.

תיב"מ 1: תוכנות אוטוקד

סמסטר א', 1 נ"ז, 2 ש"ש

7127- בעז קרוא (שתי קבוצות)

לימוד עקרונות העבודה בשרטוט הדו ממדי הממוחשב והכרת תוכנת האוטוקאד.
לימוד ויישום חוקי השרטוט בעבודה על גבי מחשב, התמודדות עם חומר ממוחשב ממקורות
חיצוניים כבסיס לפרויקט חדש, תיעוד והמחשה שרטוטית של פרויקט מורכב ופיתוח החומר עד
לרמת תכניות מפורטות וקריאות והפקת גיליונות הדפסה.
במהלך העבודה יינתן דגש על ארגון ממוחשב של החומר השרטוטי בקבצים בריאים ובצורה
הגיונית.

תולדות העיר מראשית הציוויליזציה

עד המהפכה התעשייתית

סמסטר ב', 1 נ"ז, 2 ש"ש, הקורס מתקיים במחלקה לארכיטקטורה

7416- ד"ר נועה רובין (שתי קבוצות)

הקורס יסקור את תולדותיהן והתפתחותן של ערים מרכזיות בעולם המערבי מראשיתן עד
למהפכה התעשייתית. התמצאות היסטורית בסיסית עם התייחסות מיוחדת לכלכלה, דת וחברה
תוך כדי ניתוח דוגמאות.

שנה ג'

מרכז: אדר' יהושע גוטמן

סטודיו חובה

דרישות קדם: ממוצע 70 ומעלה בסטודיו מבוא א- ד

תשעת קורסי הסטודיו המוצעים בשנה השלישית מייצגים סוגי שיח אדריכלי שונים, את
עקרונות ריבויים, סמיכותם ורציפותם, ומבטיחים דיון פלורליסטי. הם נבדלים מהותית
במחשבתם, בגישותיהם ובדרכי עבודתם, והם, באותו הזמן, מאוגדים. בכולם מתוכנן בניין
כמושא המרכזי בשיח, בניין שלם בעל שלוש פנים. מתוכנן בהם אובייקט פיזי בעל יכולת ספיגה
אשר דרכו מגולמת צורת מחשבה ספציפית, מתוכננת פעולת בנייה אשר דרכה מגולמים כל
התהליכים שמגדירים מחדש את המציאות, ומתוכנן מערך מבני לאיזון והסדרה המתהווה
מאיסופם יחד של רעיונות, ערכים ומקורות. בהקשר רחב כזה של חופש מדורבנים תלמידי השנה
להפגין עצמאות. מתאפשר להם למקם את עצמם, לממש עניינים אקדמיים ספציפיים ולפעול
להשגתם, והם מונחים להפגין יכולת לארגן ולקבוע בעצמם שיטתיות על פיה תתנהל עבודתם,
ושליטה במהלכים על פיהם היא תיבנה בהדרגה. הם מונחים להציג יכולות חשיבה על אודות
עבודתם האישית בהקשר תאורתי-תרבותי רחב, ולהדגים הבנה של מערכת היחסים בין עשייה
וביקורת, וחשיבות החקירה הביקורתית.

סמסטר קיץ

סטודיו עיר זרה, סטודיו טוקיו, 6 נ"ז, 10 ש"ש
הסטודיו התקיים בין התאריכים 21/8/15-26/9/15
הערכת עלות: כ 3000 דולר
7306- ד"ר אדר' ארז גולני סולומון

סטודיו דולפינריום, 6 נ"ז, 10 ש"ש
הסטודיו התקיים בקיץ 2015
אדר' מתן ספיר

סטודיו ברלין, 6 נ"ז, 10 ש"ש
הסטודיו התקיים בקיץ 2015
הערכת עלות: כ 2000 דולר
פרופ' אדר' צבי אפרת

סמינר קיץ מעבר לעיר הלבנה שחורה
קיץ 2015, 4 נ"ז, 4 ש"ש
אדר' שרון רוטברד

סמינר קיץ דריב
קיץ 2015, 4 נ"ז, 4 ש"ש
אדר' שרון רוטברד

תיב"מ 1: תוכנות אוטוקד
קיץ 2015, 1 נ"ז, 2 ש"ש
בעז קרוא

סמסטר א'

סטודיו, 4 קבוצות, סמסטר א', 6 נ"ז, 10 ש"ש

אדר' יהשע גוטמן, אדר' יובל בר, אדר' מוטי בודק, פרופ' צבי אפרת

סטודיו תחרויות אדריכליות

סטודיו, סמסטר א', 6 נ"ז, 10 ש"ש

7308 – אדר' יהשע גוטמן

הסטודיו יעסוק בתחרות אדריכלית. בסמסטר א' ישתתפו הסטודנטים בתחרות בינלאומית או מקומית שתבחר.

מוסד התחרות האדריכלית קיים עוד משחר הימים (האקרופוליס באתונה היה תוצאה של תחרות אדריכלית). לאורך ההיסטוריה ניתן למפות את נקודות הציון החשובות של הארכיטקטורה. בשום מקצוע אחר אין אח ורע לתחרות האדריכלית. יש שיומרו שמדובר בשיטה כמעט נצלנית של בעלי המאה, לאיתור רעיונות המיועדים לשיפור נכסיהם, אולם מצד שני ניתן לחשוב על זה כמנגנון המעודד שוויוניות ומהווה קרש קפיצה לאדריכלים צעירים, עלומי שם אל התודעה הציבורית. התחרות האדריכלית היא אולי המוסד המשפיע ביותר לאורך ההיסטוריה על הסגנון האדריכלי של התקופה. בהיותה, ציבורית, עדכנית, חדשנית, מרוכזת, דחוסה ומאתגרת, התחרות האדריכלית שינתה פעם אחר פעם את הדיסציפלינה כולה, מיקמה התחרות האדריכלית את הרלוונטיות של הדיון והשיח התיאורטי וכן את הסטנדרטים של הפרקטיקה הפיזית, הפרוגרמות והחומרים בהם השתמש הדור שאחרי.

גורד השחקים 2016

בסמסטר הראשון ישתתפו הסטודנטים בתחרות השנתית לגורד השחקים של מגזין eVolo . 2016

את התקציר לתחרות, שיהווה את נקודת המוצא לסטודיו ניתן לראות באתר :

[/http://www.evolo.us/competition/registration-2016-skyscraper-competition](http://www.evolo.us/competition/registration-2016-skyscraper-competition)

"אפקט הצפיפות", בניין רב-שימושי בצפיפות גבוהה

סטודיו, סמסטר א', 6 נ"ז, 10 ש"ש

7316- אדר' יובל בר

כתוצאה מתהליך הציפוף, הרקמה האורבאנית עוברת שינויים מוטציוניים. מסתבר שהמגרש הריק הוא סוג של אתר בנייה שהולך ונעלם מהנוף העירוני. בפועל המציאות האורבאנית מחייבת אותנו להמציא אסטרטגיות חדשות של מחזור, התחדשות, תוספות ושינוי. הבניינים נעשים צפופים יותר ואילו אתרי הנדל"ן המבוקשים עמוסים יותר בשאריות העבר.

פרויקטים במגרשים בנויים, תלת- ממדיים כפופים עתה לתנאי תכנון נוקשים, הן מבחינה פיזית והן מבחינה סטטוטורית. בתנאים אלו מוטל על הארכיטקטורה להשתמש בקרקע המלאכותית ולגשר בין הנאראטיבים השונים ומאבקי האינטרסים.

סטודיו תמטי שנה ג - מבנה תרבות וספורט

נושא משנה: ביומימיקרי, תכנון בהשפעת מערכות מן הטבע

סטודיו, סמסטר א', 6 נ"ז, 10 ש"ש

7449 – אדר' מוטי בודק

מעולם לא היו העיצוב והאמנות סמוכים כל כך למדע ולטכנולוגיה כפי שהם כיום. מעצבים ואמנים מאמצים לעצמם את העולם המהונדס גנטית בחיפוש אחר כיווני עיצוב חדשים – בין שהם פונים אל הטבע כדי לשאוב ממנו מודלים לחיקוי (ביומימיקרי), או משתפים איתו פעולה; בין שהם פועלים יחד עם מומחים לביולוגיה סינתטית לטשטוש הגבול בין הטבעי למלאכותי, או משלבים בין תחום העיצוב לתחומי הביולוגיה, הכימיה, הרובוטיקה והננו-טכנולוגיה - המשותף לכל אלה הוא היותם פועלים במנעד שבין האורגני לאנ-אורגני, בין טבעי לטבעי מתוכנת.

בעידן הגלובליזציה והמערכות האקולוגיות, שבו עולה חשיבותה של הראייה המערכתית בניתוח בעיות מורכבות, נדרשים ידע, מיומנויות ואופני חשיבה רב-תחומיים לשם פיתוח גישות חדשות בתחום האדריכלות, המשלבות בין תחומי העיצוב, הטכנולוגיה והמדע. עלייתה של החשיבה העיצובית (Design Thinking) בשנים האחרונות כפרקטיקה תיאורטית, המקדמת מודולריות ותהליכי הפשטה תכנוניים, איפשרה את פיתוחן של צורות אינטרדיסציפלינריות מבוססות-מחקר אלה, המשלבות בין תהליכי העיצוב לבין צורכי החברה והתעשייה.

העיצוב כיום חי ונושם בממשקים שבין שדות ידע שונים. הוא אינו מתמצה עוד ברמת האובייקט הבודד אלא מחייב ידע יישומי רב-תחומי לשם פתרון בעיות מורכבות. הסטודיו מעמיד אפוא במרכזו את המודל המורכב הזה של חשיבה עיצובית, המושתתת על הוראה ומחקר מקדמי-חדשנות. הוא יעסוק בפיתוח והטמעה של ידע רוחבי רב-תחומי מבוסס מדע/טכנולוגיה/עיצוב ויקיים שיתופי פעולה עם התעשייה ועם מוסדות אקדמיים וגורמים חוץ-מוסדיים אחרים בתחומי הביו-דיזיין, הביומימיקרי, הננו-טכנולוגיה, העיצוב האלגוריתמי והתכנון הפרמטרי, האדריכלות הגנטית והביולוגיה הסינתטית.

הביו-דיזיין והביומימיקרי (תכנון מערכות מעשה ידי אדם בהשראת הטבע) הם שיטות מחקר ופיתוח של ידע יישומי, המבקשות למצוא פתרונות אפקטיביים ובני קיימא לאתגרים העיצוביים והטכנולוגיים של ימינו על ידי למידה וחיקוי של צורות, עקרונות ותהליכים אקולוגיים בטבע.

למרבה הפרדוקס, לאחר מאות שנים של ניכור והתנכרות לטבע, שבהן שימשה הטכנולוגיה אמצעי לניכוס הטבע ומשאביו לצרכיו המעשיים והתועלתניים של האדם, מאפשרות לנו ההתפתחויות הטכנולוגיות המרשימות בעשורים האחרונים לאחזר את הטבע, לגלותו מחדש ולחשוף את צפונותיו לטובת פתרונות בני קיימא בספֶרה החברתית.

השיח האדריכלי העכשווי משתלב במגמה כללית זו, החל מרמת הנו-סטרוקטורה ועד לרמת המגה-סטרוקטורה: אפילו תכנונם של המבנים הפשוטים ביותר מחייב כיום שימוש בדיסציפלינות שונות ומצריך את שיתוף הפעולה של מומחים, מיומנויות וטכניקות ביצועיות מגוונות. כלי התכנון הממוחשבים, על תהליכי ההפשטה חסרי התקדים שהם מאפשרים, העיצוב האלגוריתמי והתכנון הפרמטרי – כל אלה קשורים לתחום הנקרא "למידה מעמיקה" (Deep Learning): צורה של למידה חישובית, שבה מחשבים מלמדים את עצמם לבצע משימות באמצעות פענוח שורה ארוכה של נתונים (Big Data). הם מאפשרים תכנון ובנייה של צורות ונפחים מורכבים מבחינה גיאומטרית והנדסית, ומחייבים את פיתוחם של טכניקות וחומרים חדשים, שסייעו בהקמתם של מבנים כאלה. לא יהיה זה מוטעה לטעון שהנו-טכנולוגיה והתפתחותם של מבנים מולקולריים יאפשרו, בסופו של דבר, את עיצובם וייצורם של חומרים מרוכבים/חכמים, שישרתו באופן מיטבי פרויקטים לא רגולריים כאלה.

במסגרת תהליך המחקר בסטודיו מפתחים הסטודנטים תהליכי תכנון ייחודיים, המרחיבים את מערך הפתרונות הפוטנציאליים לבעיות ארכיטקטוניות והנדסיות, תוך שימוש במאגרי מידע ביומימטיים וניתוח מערכות ביולוגיות מורכבות – ובהסתמך על איתורם-בטבע של מבנים, תהליכים, מנגנונים, מערכות ועקרונות-תכנון המבוססים על תהליכים אבולוציוניים במשך מיליארדי שנות "מחקר ופיתוח" של הטבע עצמו. בשיתוף פעולה עם ביולוגים, חוקרים ומהנדסים, הלוקחים חלק בתהליכי התכנון, נבדקות דרכי חשיבה החורגות מנתיב ההתפתחות הטכנולוגי השגרתית, תוך יציאה מדפוסים הנדסיים מקובעים ומציאת פתרונות יצירתיים, שיהיו יעילים, בני קיימא וניתנים לפיתוח וליישום בפרויקטים קונקרטיים.

בד בבד עם כך מתנסים הסטודנטים בכל שלבי התכנון האדריכלי, החל מהגדרת הקונספט, דרך פיתוח דרגות שונות של הפשטה, ועד לחקירת הנושא מהיבטיו התיאורטיים והמעשיים, תוך שימוש בטכניקות של מידול פונקציונלי, שבהן מתפרקות המערכות לתתי-תפקודים יישומיים. המערכות הביולוגיות שיאתרו הסטודנטים יעברו תהליך של הפשטה ויישמו על תמה מוגדרת, תוך התמודדות עם המגבלות של סדרי הגודל, טיבם של החומרים והצורך בהתאמת תהליכי הייצור הקיימים לאלה המשמשים בטבע.

בהמשך העבודה נדרשים הסטודנטים לבצע את התהליכים הבאים: לנתח את אתר הבנייה וסביבתו על פי הפרמטרים המתאימים; לגבש פרוגרמה; להציע סכמה תכנונית לארגון המבנה; לקבוע את עקרונות הקונסטרוקציה, התנועה והשימוש בחומרים; לעסוק בתכנונם של פרטי הבניין; ולהפגין יכולת עיצובית, הבנה טכנולוגית וכושר יישום ופרזנטציה ברמה גבוהה, שישתכמו בהצגת הצעה אדריכלית קונקרטית.

העבודה מתבצעת בקני מידה שונים וברמות שונות של פירוט, ונסמכת הן על ניסויים במעבדות ייעודיות והן על לימוד תיאורטי והיסטורי, תוך בחינה מתמדת של הקשר בין תכנון אדריכלי מקומי לבין השפעתו החברתית, הכלכלית והעיצובית והקשריו האורבניים והסביבתיים. בסיומו של התהליך ירכשו הסטודנטים כלי תכנון ומחקר מקצועיים, שסייעו להם לגבש דרכי התמודדות מקוריות ויעילות עם האתגרים האדריכליים העומדים בפני עולמנו כיום.

מבנה בעיר. 2050

סטודיו, סמסטר א', 6 נ"ז, 10 ש"ש

7332- אדר' אורי שלום

בעולם של שינוי מתמיד ומהיר, בו הידע מוכפל בפרקי זמן מתקצרים, והטכנולוגיה משנה את האופן בו אנו עובדים ומתקשרים, נראה שאין תחום מקובע יותר מעולם הבניה והאדריכלות. סביבת המגורים, העיר והמבנה הבודד, לא הושפעו באופן מהותי מהקדמה והידע. החיים העירוניים, על הבנוי ועל הצומח, נותרו ללא שינוי במשך עשורים. מושגי היסוד כגון בטון, מלט, לבנה, חדר, דירה, בניין, חניה, רחוב, שכונה, נשארו תקפים ובמהותם לא השתנו בחצי המאה האחרונה.

מה אם כן יחולל שינוי מהותי, וכיצד יש להיערך לארבעים שנים הבאות? במחצית המאה ה-19 המצאת המעלית שינתה את סכמת הבניין ושחררה אותו מעלה. מהי אם כן "המעלית" של מחצית המאה ה-21? הנושאים שהעסיקו את המתכננים בעבר נותרו רלוונטים, חיבור לטבע, פערים חברתיים מרחביים, הטמעת הטכנולוגיה ואחרים. כיצד הארכיטקטורה יכולה להגיב ביעילות לתהליכים ולבעיות של תקופתנו?

תיאור ומטרות הקורס

מטרת הקורס היא תכנון מבנה עד 2500 מ"ר אשר יגיב לאתגרים הצפויים לתפיסת הסטודנט לשנת 2050.

כל סטודנט ירכיב פרוגרמה, תוך ניתוח המציאות הטכנולוגית התרבותית והחברתית העכשווית. הפרוגרמה, כמו גם פיתוח המבנה, ישאפו לאפיין את צרכי השעה, ואת האתגרים הנצבים בפני האדריכלות כיום, ושעשויים להיות קריטיים למחר. אתגרים אלו אינם מוגבלים לטכנולוגיה וקשורים לכלכלה, חברה, תרבות, בטחון, פנאי, תוכלת חיים, פוליטיקה משתנה ואחרים. תהליך העבודה יכיל את הכלים העדכניים היום בתכנון, ויבחן את המבנה המתוכנן באמצעותם. המבנים ישאפו ל-0 צריכת אנרגיה וחתימה אקולוגית מינימלית, ועל הסטודנטים לבחון אותם בכלים מתאימים.

ההגשה הסופית תכיל פירוט מלא למבנה באתר הנבחר, כמו גם רקע וניתוח על הסריו העתידי בו פועל הסטודנט.

סמסטר ב'

סטודיו, 4 קבוצות, סמסטר ב', 6 נ"ז, 10 ש"ש

אדר' יהושע גוטמן, ד"ר אדר' ארז גולני סולומון, אדר' אסף לרמן, אדר' אורי שלום

סטודיו תחרויות אדריכליות

סטודיו, סמסטר ב', 6 נ"ז, 10 ש"ש

7308 – אדר' יהושע גוטמן

הסטודיו מבקש לבחון באמצעות טיפולוגיה של המתנ"ס ההולכת ונעלמת מהעולם את הקשר בין עיצוב, חינוך ופנאי ואת המשמעויות המרחביות שיש לשינויים העוברים על העברה וצריכה של ידע ומידע בעידן הדיגיטלי. באמצעות תכנון סביבה המשלבת לימוד ופנאי ומרחבים לילדים המשולבת בבנייה של פרוגרמה אידיאולוגית, הסטודנטים יפתחו: חשיבה על מרחבי הלמידה והפנאי העתידיים (וירטואלים ופיזיים) שת"פ בין הליך תכנון ועיצוב המרחב לבין העיר - החל משלבי המחקר והאפיון וכלה בניסוח וביישום של מרחב ההוראה והלמידה העתידיים.

רקע

בישראל ובעולם קיים דיון ער סביב הדרך בה אנו לומדים. המודל של בית הספר והמתנ"ס כשריד של המהפכה התעשייתית מאותגר בתפיסות ביקורתיות שרואות את התלמיד כסוכן אקטיבי בתהליך ההתפתחות הפיזית והמחשבתית של ילדי העתיד.

על פי תפיסה זו - אנו מציעים להפוך את המעצב לסוכן אקטיבי, חלק בלתי נפרד בתהליך החשיבה על דרכי ההוראה והעברת ידע.

הנושאים שעולים לדיון סביב עתיד החינוך, הפנאי והסביבה הקרובה כעת הינם מהותיים בעיקרם ובעלי קונטקסט חברתי וטכנולוגי רחב. על האדריכל לקחת תפקיד מוביל כבר בשלבי הדיון המוקדמים - להנהיג "מחשבה עיצובית" מאחדת וראיה בין-תחומית. כל עוד אנשי העיצוב מתפקדים רק כמתווכים בין החזון ובין העולם הפיסי, כל פעולת תרגום לקראת מימוש עלולה להיות נקודתית וסימפטומתית.

אנחנו מציעים לחשוב מחדש על מקומו של האדריכל בהליך תרגום הרעיונות - למקם את תהליך העיצוב כחלק אינטגרלי מיצירת האסטרטגיה הפדגוגית ולהפוך את העיצוב לכלי אקטיבי בבחינת הרעיונות והמדיניות הפדגוגיים.

מילון הרעיונות הפוליטיים

סטודיו, סמסטר ב', 6 נ"ז, 10 ש"ש

7310- ד"ר אדר' ארז גולני סולומון

המילון — הסטודיו הוא מילון בהתהוות. כל בניין שיתוכנן במהלך הסטודיו יהווה הגדרה לערך יחיד במילון רעיונות. יהיה ביכולתו למסור מידע על הערך ולהדגים את הרלוונטיות שלו לארכיטקטורה ולמחשבתה. בחירת הערכים וההחלטה לכלול אותם בדיון נעשית על פי הרלוונטיות שלהם, מידת מעורבותם בחיינו והשפעתם עליהם, ועל פי האופן בו הם ספוגים במרחב הישראלי. בניית מילון שכזה, עשוי מבניינים ומונחה על ידי מילים, מאפשרת דיון במאפייני המציאות—נאו ליברלית, קפיטליסטית, ביטחונית, לאומית, אורבנית—ומדרבנת מערכת יחסים שבמסגרתה גוף הידע שמרכיב את הארכיטקטורה מתפתח על פי תשובות שניתנות לשאלות חקרניות על מושגי יסוד. בסמסטרים קודמים נידונו בסטודיו ערכים דוגמת 'זירת פשע', 'שעמום', 'צבע', 'שדה קרב', 'עבודה', 'אוכל', 'מערכת הביטחון', 'אסון', 'תשתית', 'מוות', 'חתונה', 'טעות', 'אוטופיה' ו-'דקדנס'.

הרעיונות — ארכיטקטורה מקבלת ממשות בתהליך שביסודו ובמהלכו עומדים רעיונות. הרעיונות נחשבים קטגוריה הכרחית לקיום, הם מראה בהירה לאידאולוגיות של חברה ולמאפיינים שלה, וכלי עבודה בסיסי בתהליכי יצירה ויצירת המרחב בפרט. הרעיונות נידונו תמיד ובכל תחום-דעת. למרות העניין התמידי ברעיון, הסימוכין שניתנו לחשיבותו או הביקורת שהוטחה בו, ולמרות סימונו של הרעיון כגרעין העשייה האדריכלית, מערכת היחסים בין הרעיון לבין הארכיטקטורה אינה נידונה באופן רציף. בכוונת הסטודיו לתרום לדיון אוניברסלי שהתפתח באקדמיה על הקשר בין בניינים לרעיונות ולשמש חלוץ בדיון דומה בהקשר ישראלי.

הפוליטי — אופייה המולד של הארכיטקטורה ואופן השפעתה על המציאות הם פוליטיים. בניינים נושאים פוטנציאל מיוחד. הם קובעים, מפתים, מאיימים, כולאים, מגנים, מפלים, מהללים, מרשימים, הורסים, כופים, צוברים, משנים, מפרידים, ממכרים, שולטים, מאפשרים ושוללים. אופיים של הבניינים, הפוטנציאל האנטגוניסטי המיוחד שלהם ואופן השפעתם על המציאות הוא פוליטי, כמעט תמיד. במהלך הסמסטר יושם דגש על רעיונות פוליטיים, על תגובות לאופיה הפוליטי של הארכיטקטורה ולמבנה הפוליטי של המרחב הישראלי. הבניינים שיתוכננו—מכלולי הרעיונות, האסטרטגיות התאורטיות ופעולות העיצוב—יהיו ניסיון לתיאור המשמעויות הפוליטיות הגלומות במרחב, ולאבחנה ביקורתית של תופעות חדשות שנכללות בו בהווה ושחורגות מהגדרות ודימויים מקובלים.

משתתפי הסטודיו צפויים לרכוש ידע על גוף התיאוריות וגילויי הדעת שמניעים את הארכיטקטורה בהווה, יכולת למקם את עבודתם בתוכו, ואפשרות לבסס עמדה ביקורתית כלפיו. הם צפויים להתמודד עם מרכיבים פוליטיים במבנה המרחב הישראלי בגישות מגוונות ורדיקליות, לפתח שיטות ייצוג וויזואלי של רעיונות, להיות רלוונטיים ולהוכיח מקוריות.

”**סטודנטים**”: כולם חובשים כובעי ברט אדומים ולובשים מכנסיים בגזרה הדוקה, ומעשנים מקטרות ברחוב ואף פעם לא לומדים.“ [גוסטב פלובר, 1911, מילון הרעיונות המקובלים].

אתרים מארגנים בניינים

סטודיו, סמסטר ב', 6 נ"ז, 10 ש"ש

7328 – פרופ' צבי אפרת

התקציר יעודכן בהמשך

הפרטה. הצברה? ארכיטקטורה!

סטודיו, סמסטר ב', 6 נ"ז, 10 ש"ש

7331 – אדר' אסף לרמן

התקציר יעודכן בהמשך

ארכיטקטורה ישראלית

סמסטר ב', 2 נ"ז, 4 ש"ש

7135- פרופ' אדר' צבי אפרת

קורס זה, המבוסס על הרצאות שבועיות, מציע בחינה ביקורתית של ההיסטוריה של האדריכלות הישראלית מראשית המדינה ועד שנות השבעים. בין הנושאים העיקריים שבהם יעסוק הקורס: המעבר מהאדריכלות "הגלותית" של הסגנון הבינלאומי המוקדם וה"באוהאוס" לאדריכלות ה"צברית" של שנות ה-50 וה-60; תכנית האב-הארצית 1950 (תכנית שרון); אידיאולוגיה ואסטרטגיה בתכנון המרחב הישראלי; המצאתה של העיר הישראלית החדשה; תיאוריה ופרקטיקה של "הברוטליזם החדש" באירופה שלאחר מלחמת העולם השנייה ובישראל; האדריכלות הממלכתית מול האדריכלות ההסתדרותית בעשורים הראשונים; גודל אדריכלי וראשיתה של האדריכלות הספקולטיבית בישראל; האוונגרד הפורמליסטי והסטרוקטורליסטי בישראל בשנות ה-60; הפרעה גבולית: תסמונת טשטוש קוים בקני המידה הטריטוראלי, האורבני והבנייני מראשית הציונות ועד היום.

קורס תכנון אינטגרטיבי

שנתי, 8 נ"ז, 3 ש"ש

דרישות קדם: ציון עובר בקורסים טכניקה וטכנולוגיה 1-4 ובהנדסת בניין 1-2

7092- אדר' אלון בן נון; אינג' רות מלר; אדר' ברק פלמן

(שתי קבוצות, לסירוגין, כל קבוצה אחת לשבועיים שיעור כפול)

הקורס מהווה המשך ישיר של סטודיו מבוא ד' בו נדרשים הסטודנטים לתכנן מבנה מגורים מורכב במגרש ספציפי לפי הגדרות המדמות סיטואציה ריאליסטית ככל הניתן. המסמכים הנדרשים מהסטודנטים כוללים תכניות, חתכים, חזיתות ומסמכים תלת ממדיים ברמה ובאיכות של תכנון ראשוני (Schematic Design) בקני"מ המאפשר להבין את הכוונות העיצוביות והתכנוניות של הפרויקט.

מטרת הקורס היא להעביר את הסטודנטים מהלך שלם של תכנון מתקדם בעבודת האדריכל, במהלכו נדרשים הסטודנטים להכין מסמכי עיצוב מפורטים לחלק מהבניין אותו תכננו בסטודיו מבוא ד', כולל תיאומם מול המערכות בבניין ועם היועצים השונים.

במהלך שני הסמסטרים הסטודנטים יידרשו להכין סט תכניות עיצוב מפורט (תכנון סופי Design Development) מתואמות תוך עמידה בסטנדרטים מקובלים של גרפיקה, איכות חומרים והשלמת תכנון ועיצוב, כולל בחינה עקרונית של פרטים וחומרי גמר.

בחלקו ההנדסי, הקורס בא להרחיב את בסיס הידע שנרכש בשני הקורסים הקודמים ומבקש ליישמו דרך ניתוח הנדסי של הפרויקט. הקורס יתמקד בתחילתו בהבנת המשמעות ההנדסית של בחירת החומרים וימשיך באינטגרציה של כל חומרי הלימוד בקורסי ההנדסה לכדי הבנה הנדסית של מבנה ובניית סכמות סטטיות.

במהלך הקורס, ייפגשו הסטודנטים עם יועצים הנדסיים מתחומי החשמל, אינסטלציה, מיזוג אוויר אקוסטיקה, ובנייה ירוקה ויידרשו להטמיע ידע הנדסי זה אל תוך התכנון (הקצאת מקום ומיקום על פי צרכים).

תיב"מ 2: ריינו ותוכנות תומכות
סמסטר א', 1 נ"ז, היקף 2 ש"ש (שתי קבוצות)
7265- אריאל פרמן

כחלק מהכלים הפרקטיים שאדריכל רוכש בזמן לימודיו הפך התכנון הממוחשב לאחד הכלים הבולטים. השימוש בכוחות החישוב וההדמיה של המחשב, מאפשר לנו להמחיש בצורה ברורה ופשוטה את התכנון הבסיסי, אך גם מאפשר תכנון מתקדם ומורכב הנעזר במרחב הדיגיטלי.

במהלך הקורס נסקור את התוכנות המובילות, על מנת להבין את ההבדלים והיתרונות לצרכים השונים. בהמשך, נתמקד בתוכנת Rhinoceros (Rhino) שהינה בעלת ממשק וכלים מתאימים לתכנון אדריכלי. בתהליך הלימוד נבין ונתרגל את יתרונות התוכנה וניישם את הפונקציות הרבות ככלי עזר לפיתוח פרויקטים.

בסיום הקורס נתרגל יצירת הדמיה ריאליסטית שתעניק נפח מציאותי לתכנון ותאפשר שימוש בכלים התיאורטיים הלכה למעשה.

סמינר בחירה

סמסטר א

גישות בניתוח מבנים - ארכיטקטורה של ציבוריות

סמסטר א', 4 נ"ז, 4 ש"ש

7179 - אדר' רבקה גוטמן

"מה שמייחד את הפעולה האדריכלית הוא סימולציה של אינטראקציות במציאות הממשית של חיי אדם בצוותא." (מרטין בובר)

הסמינר מתמקד בשורה של מושגי יסוד אדריכליים: גריד, קנה-מידה, תווי-via, שדה-campus, פני שטח-topography, אובייקט ואנטי-אובייקט וכדומה - ובדרכי הפעלתם במתחים ובפערים שבין המרחב הפיזי, הווירטואלי והלשוני. הדילמות של הציבוריות עולות במפגש עם טקסטים ותקדימים בני זמננו: בוריס גרויס, מישל פוקו, חנה ארנדט, דלז וגואטרי, קנת פרמפטון, מישל דה סרטו, ג'ורג' ביירד, רפאל מונאו, קנגו קומה ועוד, ע"פ הרשימה הביבליוגרפית של הסמינר. העבודה בסמינר מעמתת בין 'מילים' לבין 'דברים' בפרקטיקה האדריכלית, במטרה לפתח את כלי הביטוי האדריכליים במדיה השונים של התחום, על בסיס ידע קאנוני ובדגש על רהיטות, דיוק - וסטייטמנט אישי מנומק.

במהלך הסמינר, כל סטודנט מגיש בכיתה רפרט מתוך הרשימה הביבליוגרפית ואת גישתו האדריכלית לטקסט – בהמחשה אדריכלית שאינה מילולית – ומוביל דיון, בהנחייתי, במושגים השונים של ציבוריות באדריכלות.

במקביל, הסטודנטים מעבדים רעיון אדריכלי אישי בתימת הציבוריות לקראת הגשה קבוצתית בסוף הסמסטר. העבודה מוגשת בקטגוריות המצמצמות של הסמינר: מדיום יחיד ע"פ בחירה (או מודל, או צילום, או רישום, או שרטוט טכני וכדומה) ופורמט אחיד של A0. חומרים אלו הם התשתית לעבודה הסמינריונית הכתובה ע"פ הכללים האקדמיים ומוגשת בתום הסמסטר.

דרישות הקורס ואופן חישוב הציון לסטודנט:

נוכחות פעילה ועבודה סמינריונית מונחית 60%, תרגיל מעשי 20%, רפרט 20%.

סמינר ארכיטקטורה כאמנות וכחיים

סמסטר א', 4 נ"ז, 4 ש"ש

7384 - ד"ר אדרי דוד - ארטמן ענת

היות הארכיטקטורה סוג של אמנות מושם לעתים בסימן שאלה כיוון שהארכיטקטורה באה לשרת חיים.

בסמינר זה נבחן את הקונפליקט האינהרנטי שקיים בין אמנות לחיים ואת האופן שקונפליקט זה בא לידי ביטוי בארכיטקטורה. נשאל אם ארכיטקטורה היא יותר חיים או יותר אמנות או שמא מה שמאפיין אותה הוא דווקא המתח שבין השניים האלו? האם הארכיטקטורה כאמנות סותרת את הארכיטקטורה כחיים או משלימה אותה? נבחן סוגי ארכיטקטורה שמנסים להתעלם מהאספקט האמנותי ולעומתם אלו שמנסים לדחוק הצידה את החיים וכן נדון בסוגים השונים של היחסים בין האספקטים הללו. הסמינר ילווה בטקסטים וסרטים הדנים בחיים, באמנות ובארכיטקטורה מבחינה פילוסופית, פסיכולוגית וביקורתית. במקביל תתקיים עבודה תיאורטית ומעשית בכיתה.

אורבניזם נופי

סמסטר א', 4 נ"ז, 4 ש"ש

7188 - אדרי יובל יסקי

תיאור נושא הקורס, מטרות ויעדים: במסגרת הסמינר נלמד את הרקע ההיסטורי והתיאורטי שעומד בבסיס התפתחותו של התחום הידוע בכינויו "אורבניזם נופי" (Landscape Urbanism), "אורבניזם תשתיתי" (Infrastructural Urbanism) ו"אורבניזם אקולוגי" (Ecological Urbanism), אשר התפתח בשני העשורים האחרונים כתגובה למשבר הסביבתי הבא לידי ביטוי בתהליכי עיור מואצים בארצות המתפתחות ופרבור גובר בארצות המפותחות. תהליכים אלה נתפסים כמאיימים על המשך התפתחותן ושגשוגן של חברות רבות וכגורמים מרכזיים להמשך התדרדרותה של סביבת המחיה האנושית והתדלדלות משאביו המתכלים של כדור הארץ. בקונטקסט זה, האורבניזם השמרני (Neo Traditional, New Urbanism), התופס את העיר כארטיפקט, אינו מסוגל לספק תשובות בעוצמות ובקנה המידה המתאימים וכתגובה לאוזלת היד הזו של המתכננים המסורתיים התפתח התחום העוסק בעיר כמערכת מורכבת, דינאמית ומשתנה תדיר, הדורשת שינוי מהותי בשיח ובדרכי הפעולה על מנת להתמודד עם האתגרים הקיימים והעתידיים בתחום ההתפתחות העירונית.

תוצאות למידה [Learning Outcomes]: עם סיום הקורס הסטודנטים צריכים להיות מודעים ולהכיר את הפרדיגמות המרכזיות בדיון על "אורבניזם נופי" על שלל גווניו. להבין את העמדה הביקורתית ממנה נובע הדיון – על מה הביקורת, מי מותח ביקורת, על מי ומדוע. להכיר את הדמויות המרכזיות ואת הטקסטים המשפיעים בשיח האורבני הרלבנטי, להכיר את הפרויקטים

החשובים בתחום הנלמד ולהיות מסוגלים לנתח אותם למרכיביהם ולהסביר כיצד הם פועלים תחת הנחות היסוד המרכזיות של האורבניזם הנופי.

שיטות הוראה: הרצאות פרונטאליות מלוות במצגות, הקרנת הרצאות מקור מהרשת, הצגת פרויקטים על ידי סטודנטים, דיון פתוח בכיתה על חומר הקריאה והמצגות.

סמסטר ב

אנתרופולוגיה ויזואלית:

חלל, צורה ומקום

סמסטר ב', 4 נ"ז, 4 ש"ש

71070 - ד"ר יונתן ונטורה

האדריכל, כאחד מסוכני התרבות העיקריים בעת המודרנית, נמצא בעמדת השפעה מרחיקת לכת על התכנים התרבותיים בכל חברה. לצד כליו המקצועיים-מדעיים של האדריכל, עליו גם להבין את החלל התרבותי-חברתי בו הוא פועל ובו הוא עתיד להשפיע. למשל, יחסי-כוח, זירות קונפליקט לצד אפיקי השפעה, אינטגרציה רב-תרבותית וקידום פרויקטים הוליסטיים והומאניים. מעבר להיות האדריכל מדען ואומן עליו גם לדעת הן לעשות שימוש במגוון תיאוריות מדיסציפלינות שונות והן לעשות שימוש במתודולוגיות מגוונות בכדי להבין את השדה התרבותי-חברתי בו הוא יוצר.

בקורס זה נלמד לעשות שימוש בשני העולמות העיקריים הללו: מחד גיסא, עולמות התיאוריה של האנתרופולוגיה החזותית והתרבות החזותית, ומאידך גיסא, לעשות שימוש בעולמות המתודולוגיים הנשענים על מידע חזותי לצורך הבנה, ניתוח והענקת משמעות לחלל החברתי הסובב אותנו. האנתרופולוגיה היא דיסציפלינה קרובה ואף משיקה לארכיטקטורה משום ששתי הגישות עוסקות בהבנת צרכיהם התרבותיים-חברתיים של בני-אדם. יתרה מכך, לארכיטקטורה, לצד עיצוב תעשייתי, כסוכני השינוי העיקריים בעולם המורכב בו אנו חיים, צריכה להיות היכולת להפנים צורות חשיבה ופרשנות אלטרנטיביות, ובראשן אחת הדיסציפלינות המרכזיות העוסקות בבני-אדם – האנתרופולוגיה. לבסוף, ההתמקדות בכלים חזותיים חשובה משום שחלק ניכר מהמבט האדריכלי עוסק במידע ויזואלי-סמיוטי. כחלק ממטלות הקורס נלמד לעשות שימוש בכלים האנתרופולוגיים בכדי להפיק מידע ויזואלי ופרשני בעזרתו נקדם את כלי החשיבה האדריכלית בה יעשו הסטודנטים שימוש. המחקר שיערך במהלך הקורס ישמש את הסטודנטים להעשיר את ארגז הכלים שיעמוד ברשותם לקראת פרויקט הגמר.

תיאוריות עכשוויות באדריכלות

סמסטר ב', 4 נ"ז, 3 ש"ש

7169-ד"ר אדר' אסף פרידמן

בשיח האדריכלי הדעה הנפוצה בארבעים השנים האחרונות הייתה שתרבות לא יכולה יותר להיות מובנת כתהליך ספונטאני בשיח החברתי, אלא נוצרת דרך מודעות עצמית שנבנית על תהליך תיאורטי. ההתפתחות של סוגי אינטרפרטציה שונים ממדעי הרוח ועד טכנולוגית המידע נתנו לחוקר כלים שונים לחשוב ולהציג את הארכיטקטורה. היום ישנה האפשרות להשוות נושאים שונים ולתת לארכיטקטורה את היכולת להשתלב ולהציג את חשיבותה בשיח האינטלקטואלי. הקורס יבחן תיאוריות ארכיטקטוניות עכשוויות כפי שהן מובאות על ידי אדריכלים בארבעים השנה האחרונות. האנתולוגיה של כתבי אדריכלים ותיאורטיקנים של האדריכלות תוצג על פי נושאים שהם במרכז הדיון הארכיטקטוני.

תפרים אורבנים

סמסטר ב', 4 נ"ז, 4 ש"ש

7522 – אדר' ענת צ'רבינסקי

הסמינר יעסוק באזורי התפר, התווך שבין מרקמי העיר השונים, החושפים בפנינו את תהליך גדילתה והתפתחותה של העיר כחלק מפסיפס מרחבי, במקום בו נפגשים ערכי היסטוריה, תרבות, מורשת, חברה, כלכלה, אדריכלות, נוף וסביבה.

מפגשי הסמינריון יתמקדו בקריאה רב שכבתית של תפרים אורבאניים בקני מידה שונים, ודיון אודות ההתערבויות האורבאניות שהולידו לאורך השנים, תוך התייחסות למושגי יסוד באורבניזם ובתולדות העיר.

בקורס יידונו טקסטים תאורטיים מתחום האדריכלות ותכנון הערים, ומתחומי ביקורת תרבות וחברה.

המטלה המסכמת של הסמינריון תציג חקר מקרה וניתוח ביקורתי של פרויקט אורבני על פי בחירת הסטודנט, מלווה על ידי ניתוח מאמר מפתח אקדמי.

תיאוריות של המרחב
סמסטר ב', 4 נ"ז, 4 ש"ש
7418- ד"ר תמר ברגר

בקורס יוצגו כמה מן התיאוריות המודרניות העיקריות של המרחב מנקודת מבט בין-תחומית, המשלבת פילוסופיה, גיאוגרפיה, אנתרופולוגיה, סוציולוגיה ואדריכלות. הקורס יעקוב אחרי המעבר מתפיסה סטטית של המרחב לתפיסה דינמית שלו ועד לוורטואליזציה, במהלך שייצא מן הפנים הבית, יעבור אל המרחב האורבני וממנו למרחב עולמי, ולבסוף יחזור אל הבית. בקורס יידונו טקסטים מייצגים של הוגים מרכזיים (קריאת הטקסטים – חובה) ולצדם ייצוגים מתחומים שונים הממחישים את תפיסות המרחב המשתנות. חובות: רפרט (הגשה בעל פה או עבודת ביניים כתובה) ועבודה מסכמת.

שנים ד'-ה'

מרכזת: אדר' נילי חר"ג

בשנים ד' ו-ה' ניתנת לסטודנט האפשרות להתמקד בתחום מקצועי ו/או תמאטי עפ"י העדפותיו. בשנים אלו הסטודנט רשאי לבחור ביחידת לימוד אחת למשך ארבעה סמסטרים, או לחילופין לנדוד בין יחידות הלימוד השונות כרצונו. יחידות הלימוד מציעות פרויקטים תמאטיים סמסטריאליים עפ"י תחומי ההתמחות שלהן, ובנוסף מאפשרות לסטודנטים בשנה ה' לעשות את פרויקט הגמר שלהם במסגרותיהם. סופו של תהליך זה בגיבושו של פרויקט גמר המציג תזה ממוקדת ומנומקת הנושאת חותם אישי. יחידות הלימוד משקפות תחומי ידע מקצועיים של מורי המחלקה ומייצגות אגינדה פדגוגית של בחירה, התמחות והמשכיות. המחלקה מעודדת את מסלולי ההתמחות להתנהל כיחידות אקדמיות עצמאיות המייצרות תכנים דיסקורסיביים ומאגרי ידע ייחודיים. מנחי יחידות ההתמחות, יחד עם הסטודנטים, יוזמים פעילויות אקדמיות וחוץ אקדמיות כגון: ימי עיון, כנסים, פרסומים ושיתופי פעולה עם מוסדות אקדמיים וציבוריים. במהלך שנים ד-ה על הסטודנט לצבור 3 קורסים תומכים כאשר אחד מהם מחויב מול פרויקט הגמר.

סטודיו (יחידות מחקר) סמסטר א' ו-ב'

דרישות קדם: ממוצע 70 ומעלה בשני קורסי סטודיו שנה ג'.

מגורים

סמסטר א' ו-ב', 6 נ"ז 10 ש"ש

7456- אדר' רן גרוס, אדר' אילנה רודשבסקי

יחידת המגורים עוסקת בתרבות המגורים בעיר ומציעה דיון ומחקר בסוגיות אקטואליות העוסקות במגורים ובנוף העיר. היחידה מציעה פלטפורמה לדיון בעתיד העיר, בדיירי העיר ובתרבות המגורים בעיר. היחידה בוחנת את התהליכים והכוחות המשנים את תרבות המגורים בארץ ובעולם כלכליים, חברתיים, דמוגרפיים ופוליטיים, ומחפשת כלים רלוונטיים לדיון בעתיד העיר הישראלית, על רקע תהליכים אלה. בשנים האחרונות התמקד הסטודיו בנושאים בוערים, מהחשובים שעמדו על סדר היום הציבורי והחברתי של המדינה, סביב שאלת המגורים בעיר והדיון בהישג. הסטודנטים עסקו בהגירה, בנוודות אורבאנית, בציפוף העיר, בנוף העיר, בדיור הציבורי, בבית המשותף, באזורי תפר ומצבי נתק בעיר ובחיפוש אחר קרקע חדשה למגורים בתחום העיר הקיימת. בשנתיים מאז החזרה מארה"ב בחרנו לעסוק בקשר שבין תעסוקה למגורים ובתמורות אילה במבנה שמיחד חברה צעירה ואת הישוב בארץ. יחידת המגורים, מדיור עממי לדיור בהישג בבצלאל: בניסוח הרלוונטי נעסוק השנה במבנה הקשר בין כלכלה והבית. תעסוקה ואזורי התעסוקה בעיר עוברים בימים אלה שינוי בניסוח תוכניות המתאר והמדיניות, שינוי חשוב בדיון על עתיד העיר והקשר בין תעסוקה למגורים בעיר.

עיר שחורה

סמסטר א' ו-ב', 6 נ"ז 10 ש"ש

7467- אדר' שרון רוטברד

סטודיו "עיר שחורה" יתמקד בראש ובראשונה בתחום "העיר השחורה" של תל אביב אך יבחן גם תופעות מקבילות בזמנים אחרים ובמקומות אחרים; ערים שחורות נמצאו ונמצאות בכל מקום על פני כדור הארץ. הסטודיו יתמקד בראש ובראשונה בתחום "העיר השחורה" של תל אביב אך יבחן גם תופעות מקבילות בזמנים אחרים ובמקומות אחרים; העיר השחורה נמצאת בכל מקום שהעיר הלבנה נעדרת ממנו; ערים שחורות נמצאות בכל מקום על פני כדור הארץ. הסטודיו ישאף להוות מעבדה חיה לתכנון עירוני וארכיטקטוני של מקום, וכוח מסנגר לאוכלוסיות ולמקומות שכיום אינם נהנים מגיבוי תכנוני או משרות אדריכלי. הסטודיו ישאף להציג אלטרנטיבות ישימות למציאות הקיימת והמתוכננת ולפרקטיקות באזור זה של העיר. במהלך יוניט זה תתכן נסיעה להודו במהלך חודש דצמבר, פרטים נוספים ינתנו בהמשך.

הסטודיו ישאף להוות מעבדה חיה לתכנון עירוני וארכיטקטוני של מקום, וכוח מסנגר לאוכלוסיות ולמקומות שכיום אינם נהנים מגיבוי תכנוני או משרות אדריכלי. הסטודיו ישאף להציג אלטרנטיבות ישימות למציאות הקיימת והמתוכננת ולפרקטיקות באזור זה של העיר. במהלך יוניט זה תתכן נסיעה להודו במהלך חודש דצמבר, פרטים נוספים ינתנו בהמשך.

שימור המורשת הבנויה

סמסטר א' ו-ב', 6 נ"ז 10 ש"ש

7457- אדר' שמואל גרואג, אדר' שירה שפרכר

היחידה עוסקת בלימוד המרחב הישראלי מנקודת המבט של שימור מורשת תרבותית, תוך התמקדות בידע המקצועי ובשיח העכשווי בתחום זה. את השימור יש לקרוא כמערכת אתית ותרבותית במסגרתה מנהלת חברה נתונה דיון מתמשך בזהותה בכלל, וביחסה לסביבה הבנויה בפרט. תוצאותיו של הדיון מוצאות ביטוי פיזי בתחומים התכנוני והאדריכלי – בבחירת האתרים שנקבעים לשימור, ובאופנים בהם מתוכננים ומבוצעים פרויקטי שימור. באופן דומה, הסדנא מתמקדת בחשיבותו ההולכת וגוברת של השימור הן ככלי של פיתוח המרחב, והן כמנוע לשינוי תרבותי-חברתי-פוליטי. השימור מבחינתנו אינו נקרא מחוץ לשדה התרבותי בכלל, והאדריכלי בפרט, אלא כחלק אינטגרלי מתחום הארכיטקטורה ומהחינוך לארכיטקטורה. בשנים האחרונות התגבשו בסדנא בסיס של שיח, מתודולוגית עבודה, ושיטות מחקר והוראה המדגישים **תפיסת שימור ביקורתית**, אותם ניתן לשים תחת הכותרת "שימור - לא מה שחשבת". כיוון ביקורתי מודע זה הינו מענה למהלכי השימור של ה"מיינסטרים" בשיח האדריכלי הרחב, המייצרים מרחבי שימור מעוצבים יתר על המידה, אשר כורכים יחד שימור, צרכנות ותהליכי ג'נטריפיקציה מואצים.

אנו מבקשים למקד בשנים הקרובות את הלימוד והמחקר **בשוליים של השימור**, הן מבחינת האתרים בהם נעסוק, הן בהתמקדות בביקורת כלכלית-פוליטית-תרבותית וחיפוש אחר אלטרנטיבה למנגנונים הנוכחיים בהם פועל השימור, והן בחיזוק הקשר בין שימור לקהילה והאפשרות להשתמש בשימור ככלי להעצמה קהילתית. החיפוש אחר השוליים יהיה דרך כל חתכי הפעילות ביחידה, ביניהם: מחקר ההיסטורי, מהלכים תכנוניים ופיתוח ההיבטים התיאורטיים של נושא זה. נושאי/אתרי המחקר ישתנו משנה לשנה, וייכללו בין היתר את המשך המחקר על העיר הערבית, השיכון הציבורי, מהו הוורנקולר הישראלי?, היחס לשימור המודרניזם הישראלי, המורשת התעשייתית ועוד.

אדריכלות אזרחית

סמסטר א' ו-ב', 6 נ"ז 10 ש"ש

7523 – אדר' ליאת אתגר – בריקס, אדר' יונתן שקד

יחידת הלימוד והמחקר "אדריכלות אזרחית" עוסקת בחשיפה, מחקר ופיתוח טקטיקות לפעולה אדריכלית אזרחית. היחידה בוחנת באמצעות תהליכי העיצוב האדריכלי את האפשרויות שמציעה הפרקטיקה האדריכלית לפעולה הפוליטית ואת האופן בו הפוליטיקה משתתפת בעיצוב הפרקטיקה האדריכלית. היחידה יוצרת פלטפורמות של שותפות עם תושבים, גופי תכנון וארגוני החברה האזרחית בישראל לקידום צדק חברתי, סביבתי וכלכלי באמצעות כלים של תכנון ועיצוב. תהליך העיצוב בסטודיו מבוסס על מחקר חברתי-כלכלי מקומי, מיפוי צרכי הקהילה, זיהוי הפוטנציאל המקומי, יצירת פרוגרמות עירוניות חדשות ותשתית אדריכלית להתפתחות עתידית. אנו רואים חשיבות רבה בגישה רב תחומית לתכנון המרחב העירוני המקומי, תוך שילוב של ידע מקצועי וידע מקומי. אנחנו פועלים לאימוץ מודלים קיימים של אדריכלות בקוד פתוח ומדע אזרחי ופיתוח כלים חדשים אשר יאפשרו שיתוף ידע והשתתפות של מומחים ותושבים בכל שלבי התכנון והבנייה של סביבתם.

היחידה מתמקדת במחקר ועיצוב פרויקטים בקנה מידה משתנה ב"שכונה". לתפיסתנו, זוהי היחידה המרחבת-חברתית המשמעותית בתהליכי שינוי חברתיים וזהו הגודל המאפשר פעולות כלכליות ותכנוניות רדיקליות ביוזמת האזרחים.

בשנה הנוכחית תפעל היחידה בשכונות המתמודדות עם קונפליקט חברתי ותכנוני תוך פיתוח כלים משוכללים ומדויקים יותר לתכנון משותף במרחבי קונפליקט ומודלים אפקטיביים של יזמות קהילתית, פיתוח קהילתי והתערבות ישירה במרחב.

ארכיטקטורה לימינאלית – לקראת ירושלים

סמסטר א' ו-ב', 6 נ"ז 10 ש"ש

7540 – אדר' נילי חר"ג

ביחידה זו נתכנן מתוך מחשבה תיאורטית וביקורתית דרך תפישת הארכיטקטורה כמצב לימינאלי, אותו נכנה ישות שלישית (third e/state). נשאף לחדור מבעד לדימויים הצויריים של ירושלים המתוארים ע"י אוריינטליסטים וצליינים ולהתעמת עם המצב העכשווי הבלתי יציב ע"י הצגת מגוון פרספקטיבות שיאירו את הקונפליקט והמצביאות היומיומית באור חדש. נבחן את ירושלים כאתר גיאוגרפי, כישות מושגית וכמוקד של סכסוך—עיר הבאה לידי ביטוי דרך קוטביות, שסעים פנימיים ומחיקת האחר. באופן פרדוקסלי, בעייתיות זו עשויה להוות מרחב חיוני למחשבה אנאליטית ותשתית ליצירה ויצרנות אדריכלית. דרך למידה בינתחומית נשאף ליצור מרחב לימינאלי שבין נרטיבים מנוגדים וישויות פוליטיות, חברתיות ודתיות. בניגוד לתפישת יחידת המחקר כהתמקדות והתמחות, יחידה זו מערערת את חלוקת הארכיטקטורה לגופי ידע נפרדים ומציבה את הפעולה האדריכלית בתווך שבין הקונקרטי והאנוניברסאלי. נקודת המוצא של הפרוייקט האדריכלי היא מסע פנימי וקונקרטי בו זמנית לעיר לימינאלית. השנה הרביעית תחולק לשני סמסטרים בעלי נושאים קבועים. בסמסטר א' נתמקד במבנה

לימינאלי, הנקבע לאורך מסלולי עלייה לרגל לירושלים אמיתיים או מדומיינים, היסטוריים או עכשוויים, בהם נושא העלייה לרגל והשוטטות יביא למציאת טריטוריה למבנה בעל פרוגרמה. בסמסטר ב' נתמקד במרחבים לימינאליים שבין הקו הירוק וגדר ההפרדה בקנה מידה אורבאני. בשנה החמישית הסטודנטים יבחרו את האתר ויצגו הפרשנות והפרוגרמה לנושא היחידה. התכנון והכתיבה יהיו פרטניים ויתבססו על הקורסים התומכים במחקר, ספרות, כתיבה ואנתרופולוגיה. ניתן יהיה לפתח פרויקטים בקנה מידה בנייני או אורבאני תוך פיתוח מיומנויות מחקריות, סטרוקטוראליות, טכנולוגיות ודרכי ביטוי גרפיות וטקטוניות מגוונות. המתודה מבוססת על הבניית הפרויקט כשדה קונספטואלי בעל סטרוקטורה קונקרטי—ארכיטקטורה בעלת פרוגרמה וחומר. היחידה מעודדת שיח אקדמי עכשווי עם מוסדות מקבילים בפאריס ובברלין ותהיה פתוחה בפני סטודנטים מחילופים ומהתכנית הבינלאומית לעיצוב אורבני בבצלאל "Learning from Jerusalem". שפת ההוראה תהיה עברית ואנגלית.

24/7

סמסטר א' ו-ב', 6 נ"ז 10 ש"ש

7468- אדר' דן הנדל, אדר' דניאל זרחי, טל ארז

הגבול בין שעות העבודה לשעות הפנאי הולך ומיטשטש. לאחר מאה של מאבק חברתי למען זכויות העובד ותנאי העבודה, פיתוחים טכנולוגיים עכשוויים, המקדשים את הזמינות, המיידיות, והפוטנציאל של ביג דטה, מניעים את המטוטלת חזרה לכיוון השני, ולא בהכרח באזורים מוכי עוני המנוצלים על ידי הגלובליזציה לייצור מסורתי בסדנאות יזע. בעשורים האחרונים, היו אלו דווקא חברות מערביות אשר הציגו עליה בשעות העבודה לשבוע, כשמובילי המגמה הם העובדים בעלי ההשכלה והשכר הגבוה במקצועות טכנולוגיים וניהוליים. ההסברים למגמה זו מגוונים וכוללים אסטרטגיות ניהוליות, שאיפה לרמת שכר וצריכה גבוהים יותר מצד העובד, ואף היפוך תפקידים בין העבודה לבית אצל הורים עובדים, בו הראשונה נתפסת כאטרקטיבית וכמציעת תחושת שייכות, בעוד האחרון הפך לסביבה מלחיצה עם דרישות יתר. כתוצאה, אנו עדים להתבססות הגמונית של "כת העבודה העודפת", בה כמות העבודה הפכה לערך בפני עצמה, במנותק מתוצרה או מערכה לחברה. הארגונים מצדם מעודדים גאווה מקצועית, יצירתיות וחירות יחסית אצל עובדיהם, כך שהצלחה בעבודה הופכת להגשמה עצמית.

לאדריכלות ועיצוב תפקיד מרכזי בדיון זה. אדריכלים ומעצבים, בעבודתם על סביבות העבודה שהתפתחה כתגובה למודלים טיילוריסטיים, שיחקו תפקיד חשוב באותן תנועות רפורמיסטיות אשר נאבקו למען רווחת העובד בתחילת המאה העשרים והיו אלה שהתוו את האידיאלים של חיי הפנאי, ואת המרחבים, הטיפולוגיות והמוצרים אשר איפשרו אותם. עשורים לאחר מכן, היו אלו גם המעצבים והאדריכלים אשר נתנו צורה להבטחות החופש שהביא עמו הדור הקודם של הפיתוח הטכנולוגי: עבודה מנוחות הבית, חיבור לרשת המידע מכל מקום, והמשרד הנייד. כתוצאה מהטלטלות הכלכליות והפוליטיות שאתגרו את ההנחות האופטימיות שעמדו בבסיס הבטחות אלו, הן הוחלפו בהידוק מתמשך של הקשר בין האינדיבידואל למקום עבודתו. קשר זה מקבל ביטויים שונים: מבדיקה אובססיבית של דוא"ל בחופשה ושל פרופיל הפייסבוק האישי

בעבודה, דרך חללי המשחקים המאכלסים את הסביבה המשרדית בחברות הטכנולוגיה הגדולות, לסופרפוזיציה של מערכות תנועה פרטיות על המרחב העירוני בשירותי הסעות המשפיעים בתורם על ערכי הנדל"ן בקרבתם, ועד פרישת תשתיות אינטרנט בכדורים פורחים מעל אפריקה, אנו מתמודדים מול סוגיות תכנוניות ומרחביות המכתיבות שינויים ארגוניים, מבניים ותשתיתיים כמעט חסרי תקדים.

שינויים אלו מקבלים ביטוי בקני מידה שונים - מהעיר כולה המגלמת ומקצינה מבני עבודה מקובלים, דרך מבנה המשרדים והטרנספורמציות שהוא עובר, ועד חלל העבודה האישי, במרחבים מסחריים או בפרטיות הסלון. שאלת מערכת היחסים בין עבודה לפנאי מכילה פוטנציאלים רבים להתערבות תכנונית, אדריכלית ועיצובית, מדיסיפלינות שונות, אשר לא רק תגיב לקיים, אלא תדמיין פתרונות חדשים למציאות חדשה.

מכניזם תכנוני

סמסטר א' ו-ב', 6 נ"ז 10 ש"ש

7454- אדר' ארז אלה, אדר' יובל יסקי

קידמה טכנולוגית, תשתית כלכלית המבוססת על שוק חופשי ותרבות ליברלית הדוגלת בחופש בחירה מוחלט נתפסים על-ידי רבים כ"שילוש הקדוש" להבטחת חברה משגשגת ובריא. אולם, בשנים האחרונות, מצטברות יותר ויותר עדויות להשלכות השליליות של "שילוש" זה ובראשן הגדלת פערים חברתיים והרס אקולוגי כבד. ההכרה בהשלכות האלה מזינה שינויים בדפוסי צריכה וייצור, בהיצע התעסוקה, בפריסת אוכלוסייה ועוד.

הנחת העבודה של יחידת המחקר היא שהשפעתם של תהליכים אלה על שדה התכנון גדולה מהשפעתם של פרמטרים תכנוניים קלאסיים כגון: פרופיל משתמשי המרחב, הצרכים היחודיים להם, האקלים המקומי וכדומה. הנחת עבודה זו מוזנת בין היתר גם מתחושתם של אדריכלים רבים כי "ידיהם כבולות" וכי המנגנונים השונים בהם הם פועלים לא מאפשרים להם לייצר את האיכויות הסביבתיות להם הם התכוונו. כך, למרות שלהלכה האדריכלים הם המופקדים על עיצבו הפיזי של המרחב, למעשה הם נטולים כלים אשר יאפשרו להם להתמודד ולהשפיע על המנגנונים העיקריים המשפיעים עליו.

היחידה תתמקד בבדיקה ובפיתוח של שיטות עבודה וכלים חדשים אשר יאפשרו ניווט ושימוש במנגנונים השונים, במאזני הכוח ומערכות האינטרסים, ככלי עזר לתכנון סביבות אדריכליות. בנוסף, היחידה תפתח ותציע מנגנוני תכנון גמישים אשר יאפשרו התאמה של תוצרי התכנון אל אופייה המשתנה של המציאות הכלכלית החברתית והסביבתית.

קורסים עיוניים תומכי סטודיו

סוגיות עכשוויות במגורים
סמסטר א' סמסטר ב', 1 נ"ז, 2 ש"ש
קורס תומך ליחידת הלימוד מגורים
7041- אדר' אילנה רודשבסקי

ההיסטוריה של תרבות המגורים מ-1775 באירופה ועד העיר האמריקאית וה company town היום, מאפשרים הרחבת הדיון ובחינה של כוחות השוק המעצבים, בחינה של מבנה הבית לצד מבנה העיר על רבדיה התרבותיים והחברתיים, כיוונים חדשים, תיאוריות עכשוויות, כלכלה מוכרת מול כלכלת שוליים(?)(ייבחנו כההליכים הנוגעים לחברה הישראלית. הקורס מושתת על ההנחה שדיור בהישג יד, חדשנות חברתית, ושינוי תהליכי הלימוד הקונוונציונליים, הכרחיים לתמורות הנדרשות היום. בזמן שהכלכלה העולמית חווה מיתון ורבים בארה"ב איבדו את בתיהם, הדיור בעיר אל מול החלום האמריקאי מוציאה גם את תושבי ניו יורק לרחוב. תרבות המגורים האמריקאית בכותרות ונושא ה Forclosures שוב מקבל בימה מרכזית. כמו ב-1929 כך גם היום הדיון על עתיד המגורים, הדיור הציבורי ודיור בהישג חוזרים כפתרונות רדיקלים. תנועות מחאה בארץ, ארה"ב והעולם (Occupy Wall Street) הם חלק מדיון עכשווי בעיר, יחדו עברנו שוב את המציאות בו הקיטוב שיצר החלום האמריקאי עומד למבחן. הקורס עוסק בתהליך התכנון והמחקר בנושא סוגיות מגורים עכשוויות בעיר. מזה חמש שנים גם השנה נתמקד בסוגיות עכשוויות במגורים אורבניים ובמרכזם הדיור בהישג יד. הקורס יאפשר לדון בנושא תרבות המגורים וציפוף העיר ממעונות עובדים וה Company Town. הקורס יאפשר לנו ללמוד מקרוב אוטופיות ומציאות, היסטוריה של העיר הרב תרבותית, חדשנות הבאה להתמודד עם קיטוב כלכלי, חברתי, וגזעי. ובוחר מקרוב כיצד הדיור בהישג יד הפך לשדה מחקר פורה בעיר.

תיאוריה ודילמות בשימור
סמסטר א'/סמסטר ב', 1 נ"ז, 2 ש"ש
קורס תומך ליחידת הלימוד שימור המורשת הבנויה
7453- אדר' שמואל גרואג

תחום השימור הינו נמצא כיום בלב השיח והדיון האדריכלי. הנחת היסוד לקורס היא כי השימור אינו רק כלי אסתטי ועיצובי וההחלטה מה מוצע לשמור ומה מוצע להרוס משקפת בתוכה גם ערכים חברתיים ותרבותיים. הקורס יעסוק בלימוד מונחי היסוד של תחום השימור ובלמוד מקוצר של התפתחות ההיסטוריה והתיאוריה של תחום השימור מסוף המאה ה-19 ועד ימנו. הקורס יבחן גם את התפתחות אמנות השימור הבינלאומיות במקביל לבחינת הידע המעשי. כמו כן יעסוק הקורס בדילמות האדריכליות והחברתיות המלוות את השימור תוך בחינה של מקרי בוחן מהעולם ומהארץ. דרישות: נוכחות פעילה, השתתפות בסדורים, הגשת עבודה.

מהי אדריכלות אזרחית ?

סמסטר א, סמסטר ב', 1 נ"ז, היקף 2 ש"ש
קורס תומך ליחידת הלימוד אדריכלות אזרחית
7034-אדר' ליאת בריקס-אתגר

הקורס יוקדש לבירור היחסים בין "אזרחות" ו"ארכיטקטורה" ולבחינת פעולת התכנון האדריכלי כפעולה אזרחית שאינה רק תוצר של שיקולים מקצועיים, אלא של יחסי כוח והכרעה פוליטית. מטרת הקורס היא להניח תשתית מתודולוגית ועיונית לפרקטיקות שונות של תכנון אזרחי הנלמדות ביחידת הלימוד אדריכלות אזרחית באמצעותה יוכלו הסטודנטים לנסח באופן בהיר וקוהרנטי את הפרויקט האדריכלי. הקורס יורכב משלוש חטיבות לימוד:

א. מושגי מפתח במחשבה הפוליטית בת זמננו.

ב. מתודולוגיות של מחקר פעולה משתף (Participatory Action Research) בתכנון.

ג. אדריכלות אזרחית- תיאוריה ופרקטיקה.

במהלך הסמסטר נקרא וננתח טקסטים מסוגות שונות, נתרגל כתיבה של טקסטים למטרות שונות וננתח פרויקטים אדריכליים בני זמננו.

ארכיטקטורה לימינאלית

סמסטר א', סמסטר ב', 1 נ"ז, 2 ש"ש

קורס תומך ליחידת הלימוד ארכיטקטורה לימינאלית

7542-ד"ר יונתן ונטורה

תקציר יתעדכן בהמשך

פורמאלי/ א-פורמאלי

סמסטר א', 1 נ"ז, 2 ש"ש

קורס תומך ליחידת הלימוד עיר שחורה

7524-ד"ר תמר ברגר

תקציר יתעדכן בהמשך

24/7

סמסטר א', סמסטר ב', 1 נ"ז, 2 ש"ש

קורס תומך ליחידת 24/7

7043-אדר' דן הנדל

תקציר יתעדכן בהמשך

מבט נוסף על ברוטליזם

סמסטר א', סמסטר ב', 1 נ"ז, 2 ש"ש

קורס תומך ליחידת הלימוד מכניזם תכנוני

7037 - אדר' עידו גינת

הקורס נועד למסד רקע היסטורי ותיאורטי לסטודיו 'פוסט ברוטליזם', להקנות כלי עבודה אקדמיים לאספקטים המחקריים של הסטודיו, ולתמוך בבניית הרעיונות והטיעונים של פרוייקטי העיצוב של הסטודנטים ביחידה.

הקורס יצלול לעומק הרעיונות שעמדו מאחורי מגמות וגניאולוגיות ארכיטקטוניות ותרבותיות בין שנות ה-50 לשנות ה-70. במהלכו תיבחן התפתחותו של 'הפרוייקט הברוטליסטי' כתגובה לסדר העולמי החדש שלאחר מלחמת העולם השנייה, כמכלול המנסה להתחמק מהגדרות - של מודרניזם מאוחר, ניא-אוונגרד, תרבות נגד וכיוב. 'הברוטליזם יתואר בקונטקסט פוליטי (מלחמה קרה ופוסט-קולוניאליזם), חברתי (עלייתו של מעמד הביניים), תרבותי (פופ, תרבות צריכה), מדעי (עידן האטום, החלל, ותרבות המידע), וכלכלי (מדינות רווחה מול עליית הקפיטליזם המאוחר).

הקורס יציג את 'הפרוייקט הברוטליסטי' כמערך רב-תחומי ומתמשך שבא לידי ביטוי באינטראקציה של קבוצות יוצרים: בארכיטקטורה (כגון Team-X, Metabolists, Archigram, CoBrA, The Independent Situationists, Utopie, Italian Radicals); בקולנוע (New Wave, Exploitation films, American Group, Pop Art, Arte Povera); בספרות וביקורת תרבות (Independent and Experimental, British Kitchen Sink); ובתאוריה (The Annales School, Oulipo, Structuralism, Post-structuralism, Post-Colonialism).

קורסי חובה

טכניקה וטכנולוגיה :

מתן הנחיות לביצוע

שנה ד' סמסטר א', סמסטר ב' 4 נ"ז, 3 ש"ש

דרישות קדם: ציון עובר בקורסים טכניקה וטכנולוגיה 1-4 ובקורס תכנון אינטגרטיבי, הנדסת

בנין 1-2

7167- אדר' ניר ממון (שתי קבוצות)

לימוד תהליך הביצוע של מבנה פשוט והפקת סט תכניות לביצוע. הסטודנטים מתבקשים לתכנן מבנה פשוט בן שתי קומות ומרתף המכיל מספר חדרים, שירותים ואמבטיה על מגרש קיים. במהלך הקורס לומדים כיצד לתת הנחיות לביצוע המבנה בסביבת מחשב באמצעות תוכנת אוטוקאד. במסגרת הקורס ישולבו מפגשים עם מהנדסי מערכות בנין ובסופו יופק סט תכניות עבודה.

פרויקט גמר

שנה ה' סמסטר א', 6 נ"ז, 10 ש"ש

שנה ה' סמסטר ב', 6, נ"ז, 10 ש"ש

דרישות קדם: ממוצע 70 ומעלה בשני קורסי סטודיו שנה ד-ה

הערה: במסגרת פרויקטי הגמר יחויבו הסטודנטים להעביר תיעוד של עבודתם לארכיון בצלאל.

(חלוקה ליחידות מחקר על פי המפורט בפתוח)

חוק התכנון והבניה ופרקטיקה מקצועית

שנתי, 2, נ"ז, 2 ש"ש

74805- עו"ד אדר' ולנטינה נלין

מטרת הקורס היא הכרת חוק התכנון והבניה ודינים אחרים הרלוונטיים לפעילותו של האדריכל, הקניית כלים מעשיים לשיתוף פעולה מוצלח ופורה עם רשויות התכנון והבניה ועבודה במקצוע כאדריכל עצמאי או שכיר.

נושאי הלימוד בהם יעסוק הקורס הם:

חשיבה משפטית ותורת ההיגיון; יסודות תורת ותולדות המשפט; יישוב סכסוכים; זכויות במקרקעין; מוסדות התכנון בישראל; תכניות; היתר בנייה; אחוזי בנייה וחישוב שטחים; הקלה; שימוש חורג; סטייה ניכרת; עבירות בנייה ועונשין; פיקוח; עיסוק במקצוע; רישום ורישוי; דיני עבודה; זכויות יוצרים; דיני חוזים; דיני הגנת הסביבה; תקינה; נגישות ודרכים/.